

Instytut Rozwoju Gospodarczego

**SZKOŁA GŁÓWNA HANDLOWA
W WARSZAWIE**

Katarzyna Majchrzak

**KONIUNKTURA W HANDLU
I kwartał 2021**

PL ISSN 2392-3709

Badanie okresowe nr 109

Rada Programowa:

Elżbieta Adamowicz (przewodnicząca), Joanna Klimkowska (sekretarz), Marek Rocki
Marco Malgarini, Gernot Nerb, Ataman Ozyildrim, István János Tóth

Komitet Redakcyjny i adres redakcji:

Konrad Walczyk (redaktor naczelny)
Katarzyna Majchrzak
Ewa Ratuszny
Agnieszka Danelczyk

ul. Madalińskiego 6/8, 02-513 Warszawa
www.sgh.waw.pl/irg

Wydawnictwo:

Szkoła Główna Handlowa w Warszawie
al. Niepodległości 162, 02-554 Warszawa

Publikacja została zrecenzowana zgodnie z wytycznymi MNiSW

Wersja elektroniczna czasopisma jest wersją pierwotną

©Copyright by Szkoła Główna Handlowa w Warszawie, Warszawa 2021

Wszelkie prawa zastrzeżone. All rights reserved.

ISSN 2392-3709

Nr rej. PR 18397

Informacje zawarte w niniejszym biuletynie oparte są na wynikach ankietowego badania koniunktury w handlu, przeprowadzonego przez IRG SGH po raz 109. W badaniu uczestniczyły 223 przedsiębiorstwa. Metoda badawcza koniunktury opisana jest na stronie:

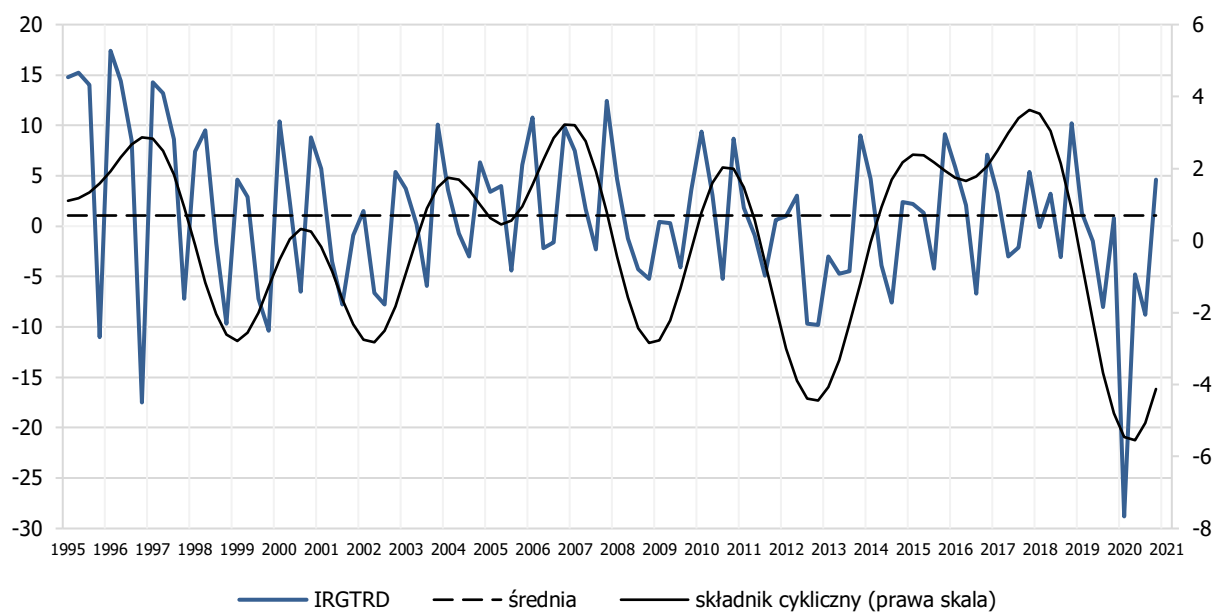
<http://kolegia.sgh.waw.pl/pl/KAE/struktura/IRG/koniunktura/Strony/metody.aspx>.

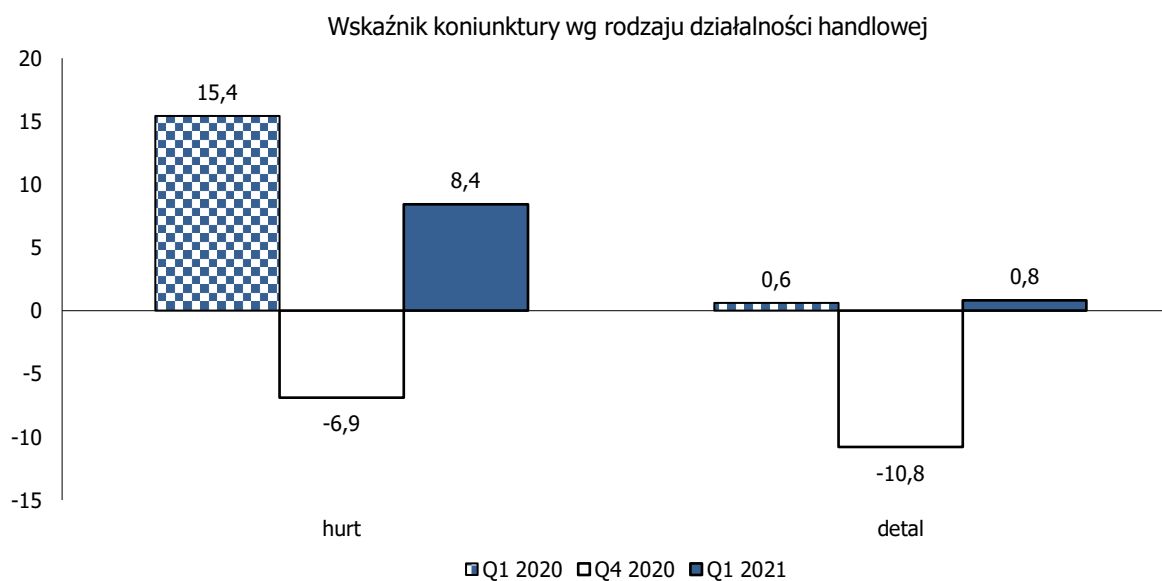
SPIS TREŚCI

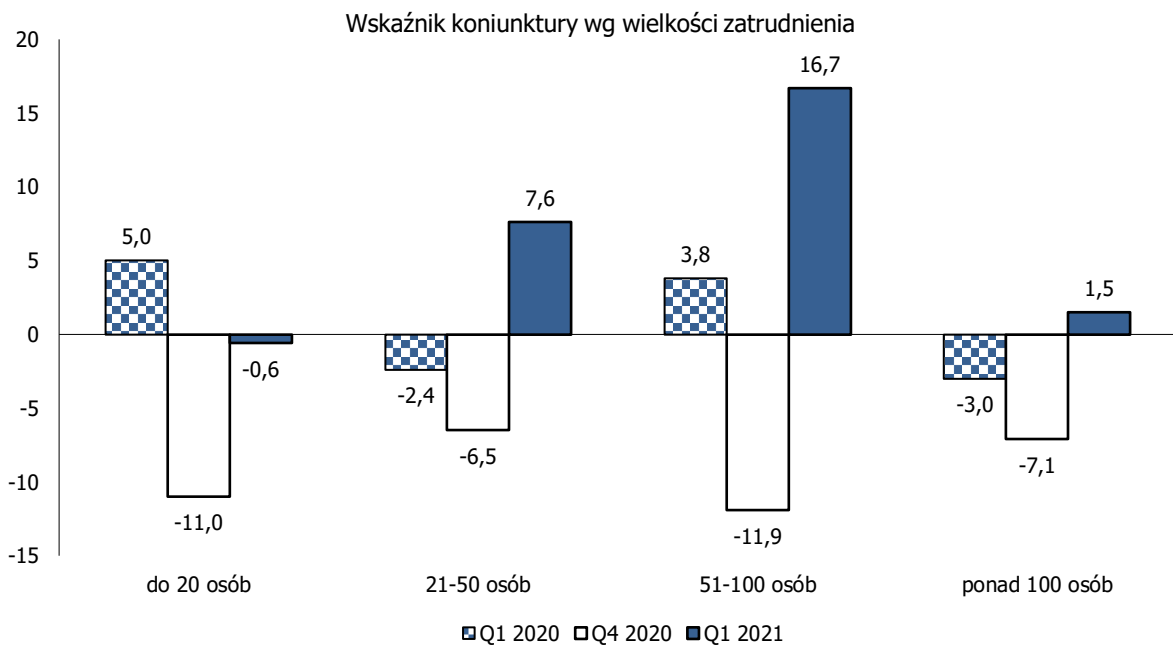
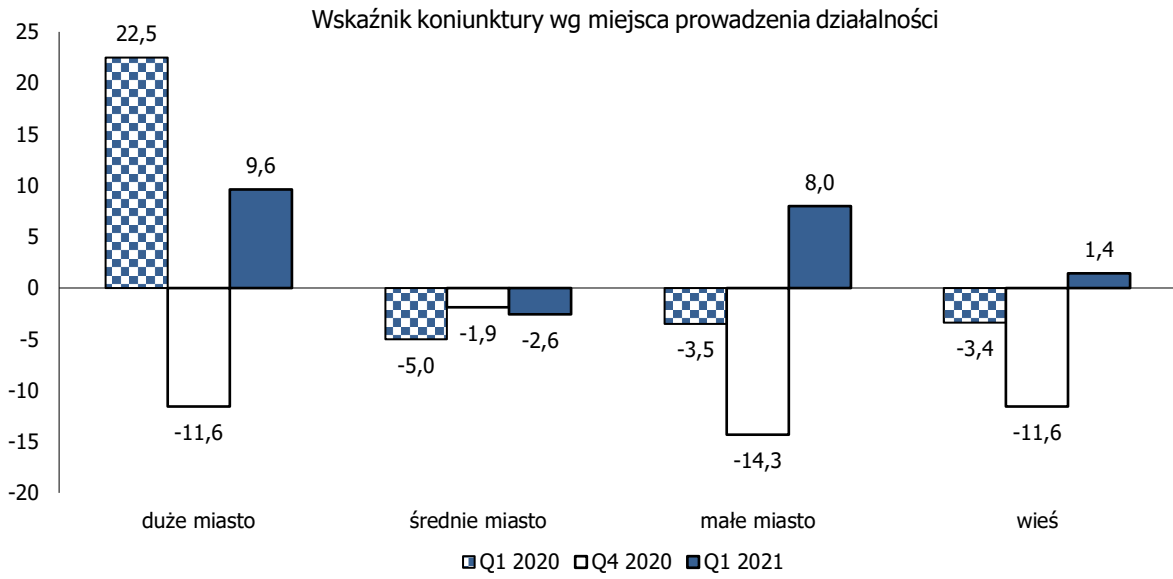
I.	WSKAŹNIK KONIUNKTURY	4
II.	WYNIKI BADANIA I WNIOSKI	6
	1. Wnioski ogólne	6
	2. Wyniki szczegółowe	9
	SYTUACJA PRZEDSIĘBIORSTWA	9
	SYTUACJA FINANSOWA	11
	ZAPASY	13
	ZAKUPY OD DOSTAWCÓW KRAJOWYCH	15
	ZAKUPY OD DOSTAWCÓW ZAGRANICZNYCH	17
	ZATRUDNIENIE	19
	KONKURENCJA MIĘDZY PRZEDSIĘBIORSTWAMI HANDLOWYMI	21
	WOLUMEN SPRZEDAŻY	23
	POWIERZCHNIA MAGAZYNOWA	25
	OGÓLNA SYTUACJA PRZEDSIĘBIORSTWA	27
	CENY TOWARÓW	29
	CZYNNIKI OGRANICZAJĄCE POPRAWĘ SYTUACJI PRZEDSIĘBIORSTWA	29
III.	SUMMARY	30
IV.	KONIUNKTURA W HANDLU W 2020 r.	31

I. WSKAŹNIK KONIUNKTURY

składowe salda	Q1 2020	Q2 2020	Q3 2020	Q4 2020	Q1 2021
1. wolumen sprzedaży - przewidywania	-2,3	-45,8	-11,3	-15,2	1,6
2. zakupy towarów od dostawców krajowych i zagranicznych - przewidywania	-12,6	-38,6	-15,4	-16,1	-4,7
3. zapasy - stan	-17,3	1,9	-12,2	-5,0	-17,0
wskaźnik koniunktury (IRGTRD): $(1+2-3)/3$	0,8	-28,8	-4,8	-8,8	4,6

II. WYNIKI BADANIA I WNIOSKI

1. Wnioski ogólne

1. Koniunktura w handlu w I kwartale 2021 r. poprawiła się. Wartość wskaźnika koniunktury IRG SGH (IRGTRD) zwiększyła się w ciągu kwartału o 13,4 pkt i wynosi 4,6 pkt. Jest wyższa od średniej dla pierwszego kwartału z ostatnich dziesięciu lat (wynosi ona 3,9 pkt) oraz od poziomu odnotowanego przed rokiem (0,8 pkt w I kwartale 2020 r.).

2. Wzrost wartości wskaźnika odnotowano dla wszystkich grup przedsiębiorstw klasyfikowanych wg liczby zatrudnionych. Największy, tj. o 28,6 pkt, dla zakładów zatrudniających od 51 do 100 osób, a najmniejszy, o 8,6 pkt, dla dużych firm, zatrudniających powyżej 100 osób. Niemalże dla wszystkich grup wartość wskaźnika jest dodatnia. Wyjątek stanowiły małe przedsiębiorstwa, zatrudniające do 20 osób, dla których – pomimo odnotowanego wzrostu – wartość wskaźnika koniunktury pozostała ujemna (-0,6 pkt).

3. Poprawę koniunktury sygnalizują przedsiębiorstwa niezależnie od formy sprzedaży. Największy wzrost wskaźnika koniunktury odnotowano dla przedsiębiorstw hurtowych (z poziomu -6,9 pkt w IV kwartale 2020 r. do 8,4 pkt w I kwartale 2021 r.), najmniejszy zaś dla przedsiębiorstw prowadzących działalność detaliczną (-10,8 pkt w IV kwartale ub.r. vs -0,8 pkt w I kwartale 2021 r.).

4. O poprawie koniunktury informują również przedsiębiorstwa prowadzące działalność w dużych i małych miastach oraz na wsiach. Największy wzrost wartości wskaźnika – z poziomu -14,3 pkt w IV kwartale 2020 r. do wysokości 8,0 pkt w I kwartale br. – odnotowano dla przedsiębiorstw działających w małych miastach, a najmniejszy dla przedsiębiorstw wiejskich – wartość wskaźnika zwiększyła się w ciągu kwartału o 13 pkt (z poziomu -11,6 pkt do 1,4 pkt). Ujemną wartość wskaźnik koniunktury utrzymał dla przedsiębiorstw działających w miastach średniej wielkości (-2,6 pkt w I kwartale 2021 r. vs -1,9 pkt w IV kwartale 2020 r.).

5. Pomimo sygnalizowanej poprawy koniunktury pogorszyła się zarówno sytuacja ogólna jak i finansowa przedsiębiorstw handlowych. Zmniejszyły się również wielkości zakupów produktów krajowych, zatrudnienia, wolumenu sprzedawanych towarów oraz zapasów. Zwiększyły się natomiast zakupy produktów zagranicznych, choć wartość salda pozostała ujemna. Ankietowani ocenili ogólną kondycję swoich przedsiębiorstw jako dobrą. Przewidywania uczestników badania dotyczące perspektyw rozwoju ich firm w ciągu najbliższych 6 miesięcy są optymistyczne.

6. Od początku prowadzenia badań koniunktury w handlu przedsiębiorstwa niezmiennie wymieniają trzy czynniki utrudniające rozwój działalności: wysokie koszty zatrudnienia pracowników, niedostateczny popyt i silną konkurencję. Tak też było również w I kwartale 2021 r. Odsetki ankietowanych, którzy wskazują te trzy główne bariery, wynoszą odpowiednio: 49,2% (51,1% w IV kwartale 2020 r.), 48,7% (49,7% w IV kwartale ub.r.) i 42% (44,7% przed kwartałem). Ponadto, rozwój działalności handlowej utrudniają: niedostateczna podaż towarów, ograniczony dostęp do kredytów oraz wysoki ich koszt.

7. Wartość salda odpowiedzi na pytanie o ogólną sytuację przedsiębiorstw handlowych zmniejszyła się w porównaniu z IV kwartałem 2020 r. o 7,7 pkt, do wysokości -37,2 pkt, niższej od wartości zanotowanej rok wcześniej o 4,8 pkt. Przedsiębiorstwa spodziewają się poprawy swojej ogólnej sytuacji ekonomicznej w najbliższych miesiącach; wartość salda prognostycznego wynosi -9,4 pkt.

8. Pogorszyła się sytuacja finansowa przedsiębiorstw handlowych. Wartość salda obniżyła się w ciągu kwartału o 13 pkt i wynosi -35,4 pkt. Jest również niższa od wartości z I kwartału 2020 r. (wówczas -29,1 pkt). Obecny rozkład odpowiedzi jest następujący: 5,3% badanych przedsiębiorstw uznało, że w stosunku do IV kwartału 2020 r. ich sytuacja finansowa poprawiła się, 54% ankietowanych stwierdziło, że ich sytuacja nie uległa zmianie, natomiast 40,7% badanych odnotowało jej pogorszenie się. Przedsiębiorstwa handlowe spodziewają się poprawy ich sytuacji finansowej w kolejnych miesiącach (wartość salda prognostycznego równa -9,7 pkt).

9. Wartość salda odpowiedzi na pytanie o wielkość zapasów zmniejszyła się względem IV kwartału 2020 r. o 12 pkt i wynosi obecnie -17 pkt. Jest zbliżona do wartości sprzed roku (wówczas -17,3 pkt). Rozkład odpowiedzi jest następujący: 12% badanych przedsiębiorstw uznało, że ich zapasy się zwiększyły, 59% nie stwierdziło żadnych zmian w ich poziomie, a 29% ankietowanych poinformowało o spadku wielkości zapasów. Przewidywane jest obniżenie się poziomu zapasów przedsiębiorstw handlowych w nadchodzących miesiącach; wartość salda prognostycznego wynosi -3,6 pkt.

10. W ciągu ostatniego kwartału spadła wielkość zakupów od dostawców krajowych. Wartość salda obniżyła się z -17,3 pkt do -21,8 pkt. Jest zbliżona do wartości zanotowanej w analogicznym okresie 2020 r. (wówczas -22,3 pkt). Przedsiębiorstwa handlowe spodziewają się, że poziom zakupów od dostawców krajowych zwiększy się w kolejnych miesiącach.

11. Pomimo wzrostu o 4,4 pkt wartość salda odpowiedzi na pytanie o wielkość zakupów od dostawców zagranicznych pozostała ujemna (-8,8 pkt). Jest również wyższa niż w I kwartale 2020 r. (wówczas -15,6 pkt). Na bieżącą wartość salda złożyły się następujące odpowiedzi: 12,5% ankietowanych zwiększyło – w porównaniu z IV kwartałem 2020 r. – zakupy od dostawców zagranicznych, 66,2% utrzymało je na dotychczasowym poziomie, natomiast 21,3% zmniejszyło je. Zdaniem handlowców, w nadchodzących miesiącach wielkość zakupów od dostawców zagranicznych wzrośnie; wartość salda prognostycznego wynosi -3,5 pkt.

12. Zmniejszył się poziom zatrudnienia w handlu. Wartość salda spadła z wysokości -8,9 pkt do -14,7 pkt. Jest jednak wyższa niż w I kwartale 2020 r. (wówczas -20,3 pkt). Spodziewany jest wzrost poziomu zatrudnienia w najbliższych miesiącach; wartość salda prognostycznego równa jest -2,7 pkt.

13. W 52,6% ankietowanych przedsiębiorstwach handlowych ceny wzrosły w porównaniu z IV kwartałem 2020 r. (z czego w: 28,7% o więcej procent, 16,2% o tyle samo procent i 7,7% o mniej procent), w 45,5% ceny nie zmieniły się, a w 1,9% obniżyły się. Uczestnicy badania spodziewają się dalszego wzrostu cen w następnych miesiącach.

14. Zmniejszył się wolumen sprzedaży. Wartość salda spadła o 5,5 pkt i obecnie wynosi -27,4 pkt (jest na poziomie zbliżonym do tego sprzed roku, tj. -28 pkt). Na obecną wartość salda złożyły się następujące odpowiedzi: 15,7% przedsiębiorstw handlowych uznało, że w I kwartale 2021 r. względem IV kwartału 2020 r. wolumen sprzedawanych przez nie towarów zwiększył się, 41,2% wskazało, iż utrzymał się on na tym samym poziomie, natomiast 43,1% ankietowanych zanotowało spadek. Przedsiębiorstwa handlowe przewidują wzrost wielkości sprzedaży w najbliższym półroczu (wartość salda prognostycznego wynosi 1,6 pkt).

15. Wartość salda odpowiedzi na pytanie o wielkość ogólnej powierzchni magazynowej wzrosła w ciągu kwartału z -1,4 pkt do 1,3 pkt. Jest jednak niższa o 0,9 pkt niż rok wcześniej. Prognozy są optymistyczne – wartość salda przewidywań wynosi 4,1 pkt.

16. Ogólna sytuacja przedsiębiorstw handlowych w I kwartale 2021 r. została przez nie oceniona jako dobra. Wartość salda odpowiedzi na to pytanie wynosi 18,6 pkt i jest wyższa od dziesięcioletniej

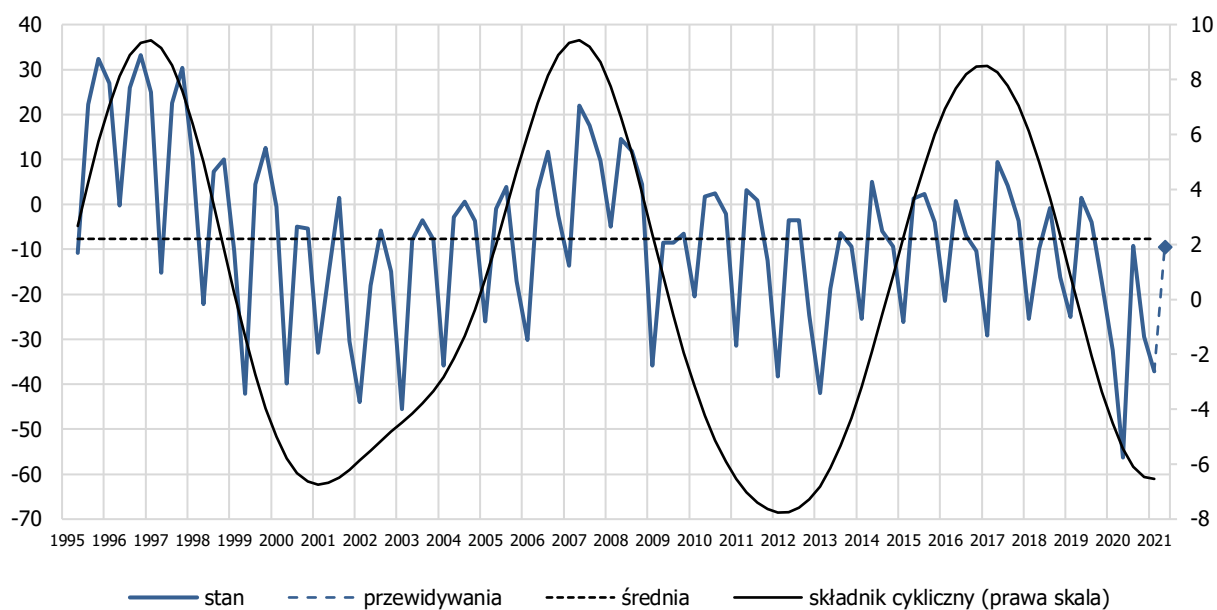
średniej (9,9 pkt). Rozkład odpowiedzi jest następujący: 34,6% badanych przedsiębiorstw uznało ogólną kondycję swojego przedsiębiorstwa za dobrą, 49,5% za średnią, natomiast 16% za słabą. Przedsiębiorstwa handlowe spodziewają się pogorszenia się ich ogólnej sytuacji w nadchodzącym półroczu; wartość salda prognostycznego jest równa 6,2 pkt.

17. Wartość salda odpowiedzi na pytanie dotyczące konkurencji na rynku zwiększyła się o 1,3 pkt w stosunku do poprzedniego kwartału, osiągając poziom 11,5 pkt. Jest on niższy od wartości odnotowanej w analogicznym okresie 2020 r. (wówczas 33,7 pkt). Rozkład odpowiedzi jest następujący: 15,2% ankietowanych przedsiębiorstw uznało, że w I kwartale 2021 r. względem IV kwartału 2020 r. konkurencja dla nich wzrosła, 81,1% nie zauważyło zmiany, zaś 3,7% odnotowało jej spadek. Przedsiębiorstwa spodziewają się utrzymania się w najbliższych miesiącach zagrożenia konkurencyjnego na zbliżonym poziomie.

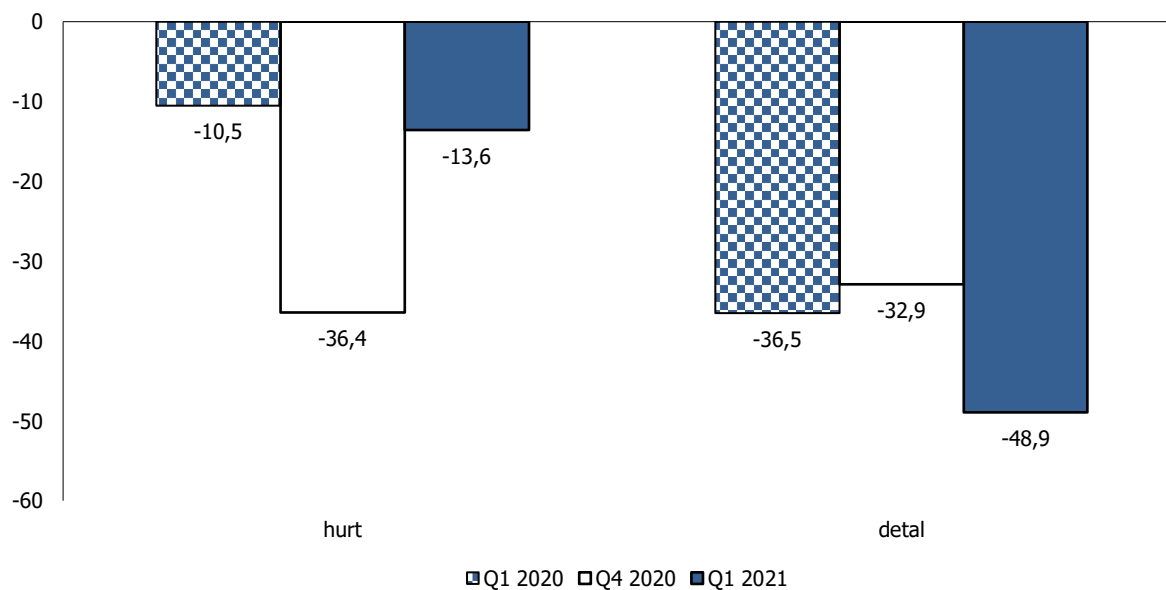
2. Wyniki szczegółowe

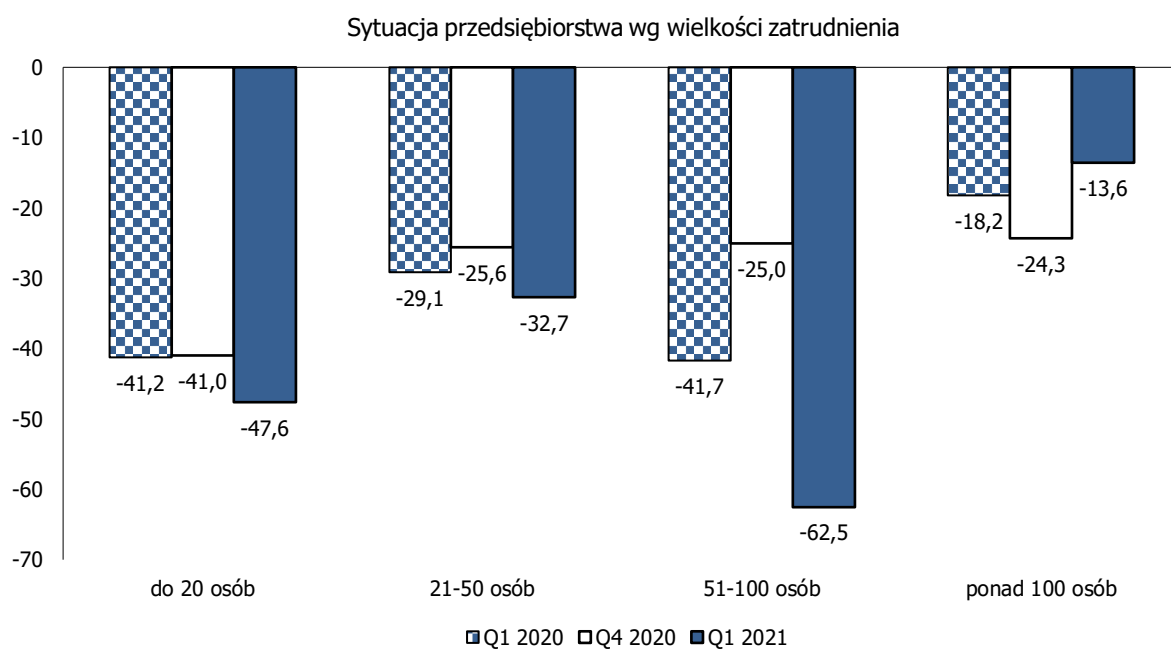
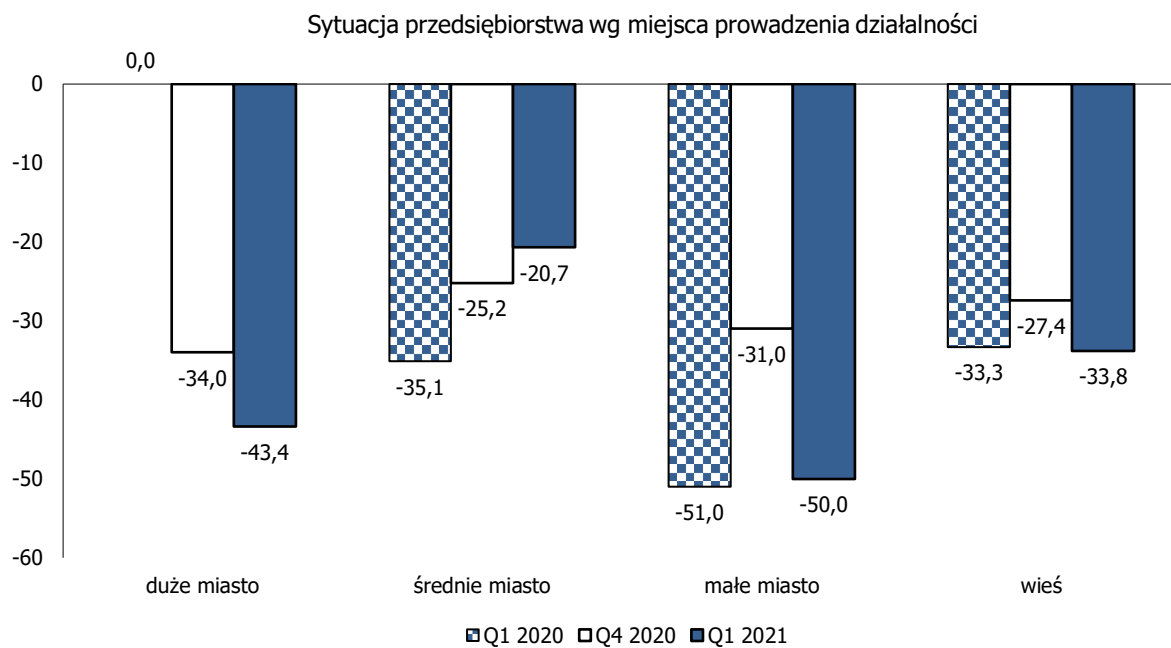
SYTUACJA PRZEDSIĘBIORSTWA

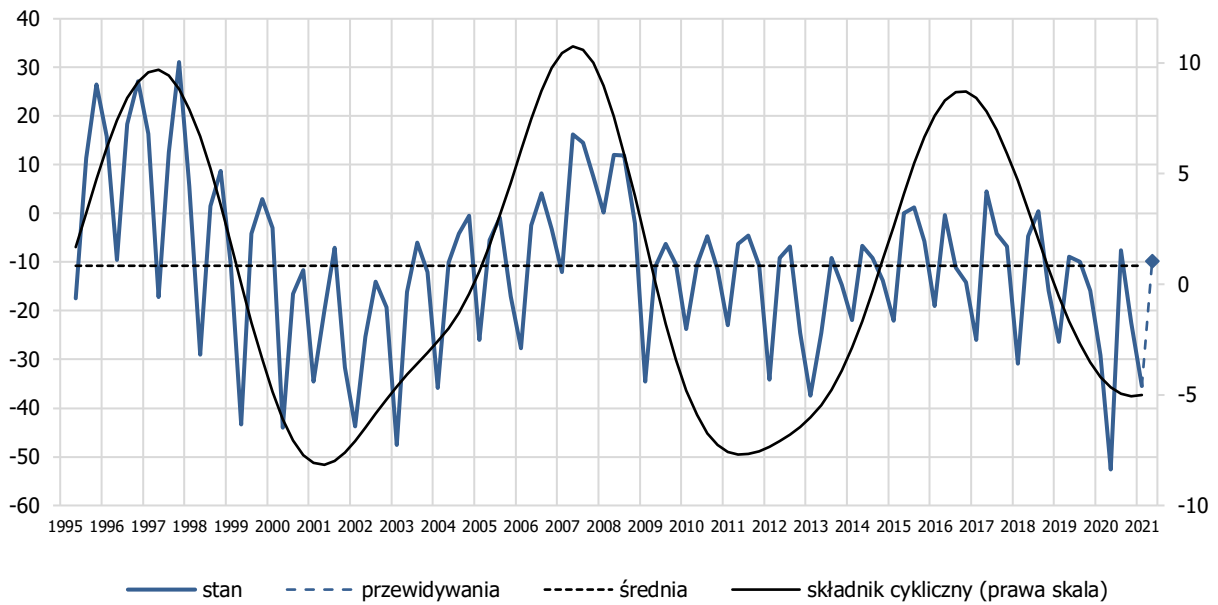
warianty odpowiedzi - odsetki	Q1 2020	Q2 2020	Q3 2020	Q4 2020	Q1 2021	przewidywania
1. poprawa	6,1	5,7	24,7	8,8	5,9	19,5
2. brak zmiany	55,3	32,3	41,4	52,9	51,1	51,6
3. pogorszenie	38,5	62,0	33,9	38,3	43,1	28,9
saldo (1.-3.)	-32,4	-56,3	-9,2	-29,5	-37,2	-9,4

Sytuacja przedsiębiorstwa wg rodzaju działalności handlowej

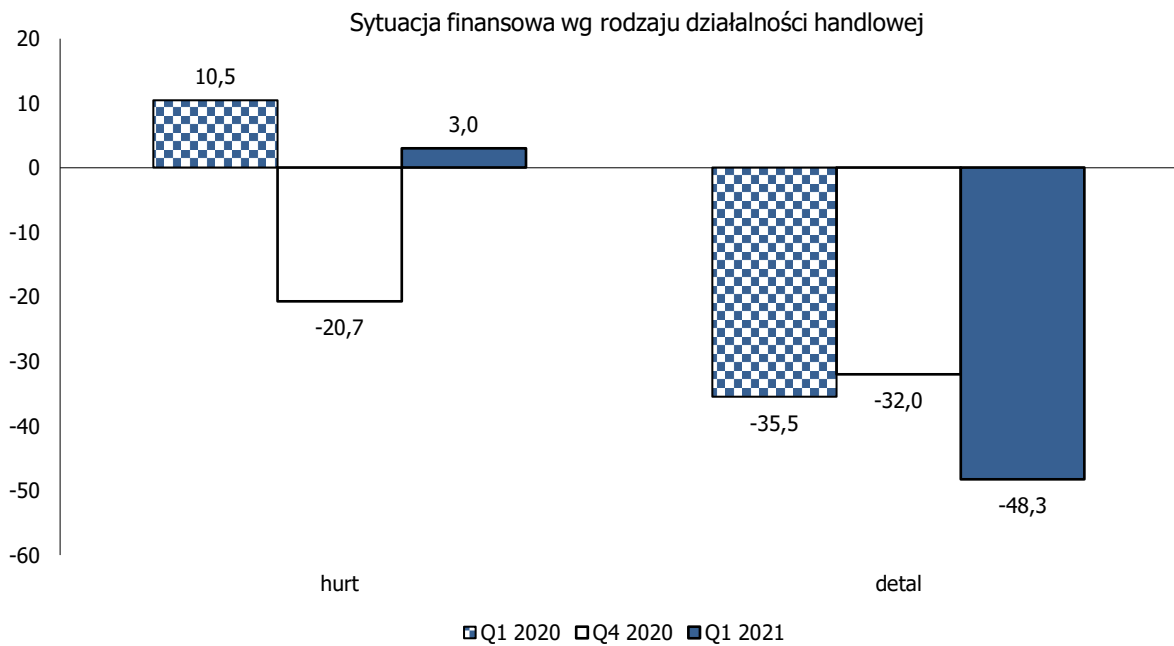

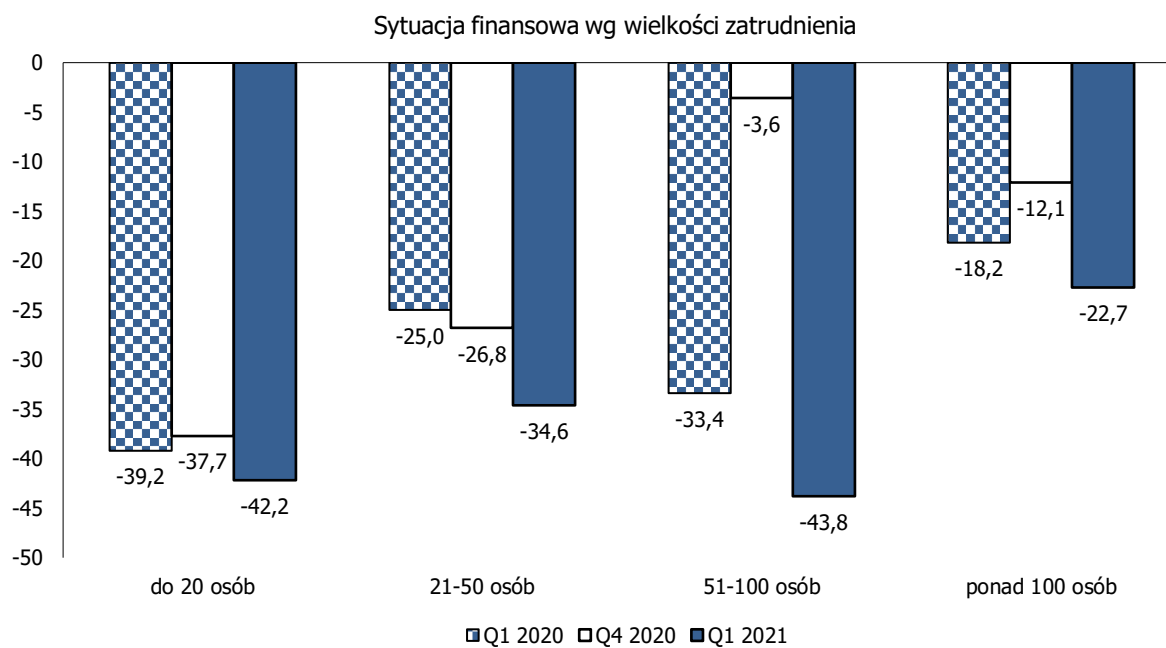
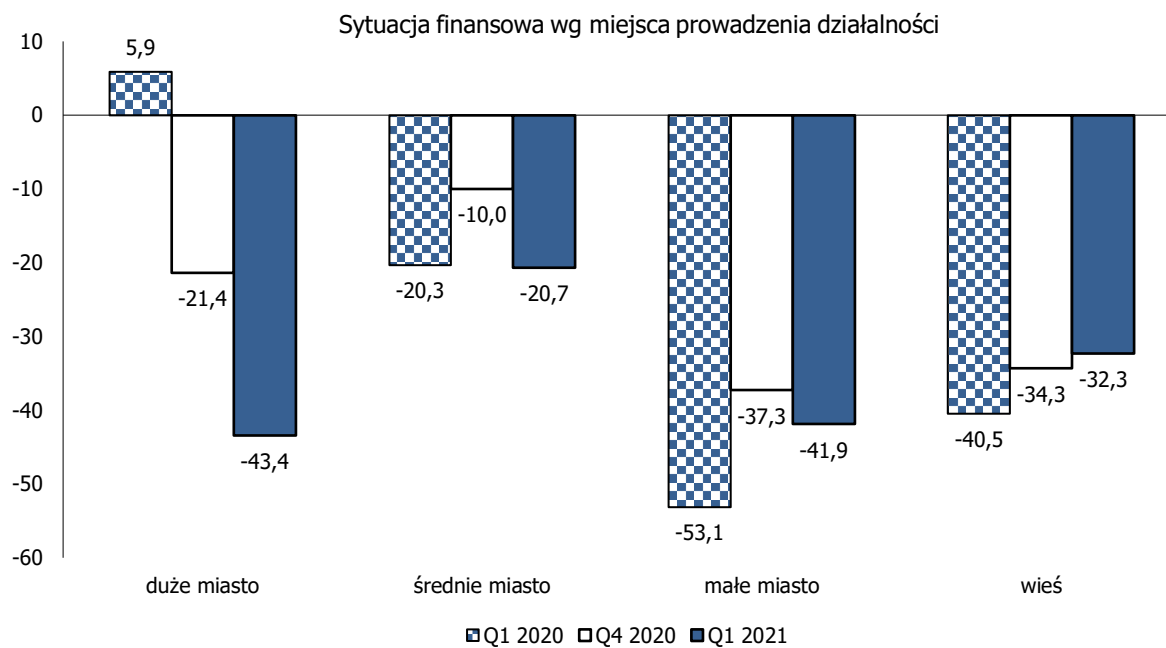

SYTUACJA FINANSOWA

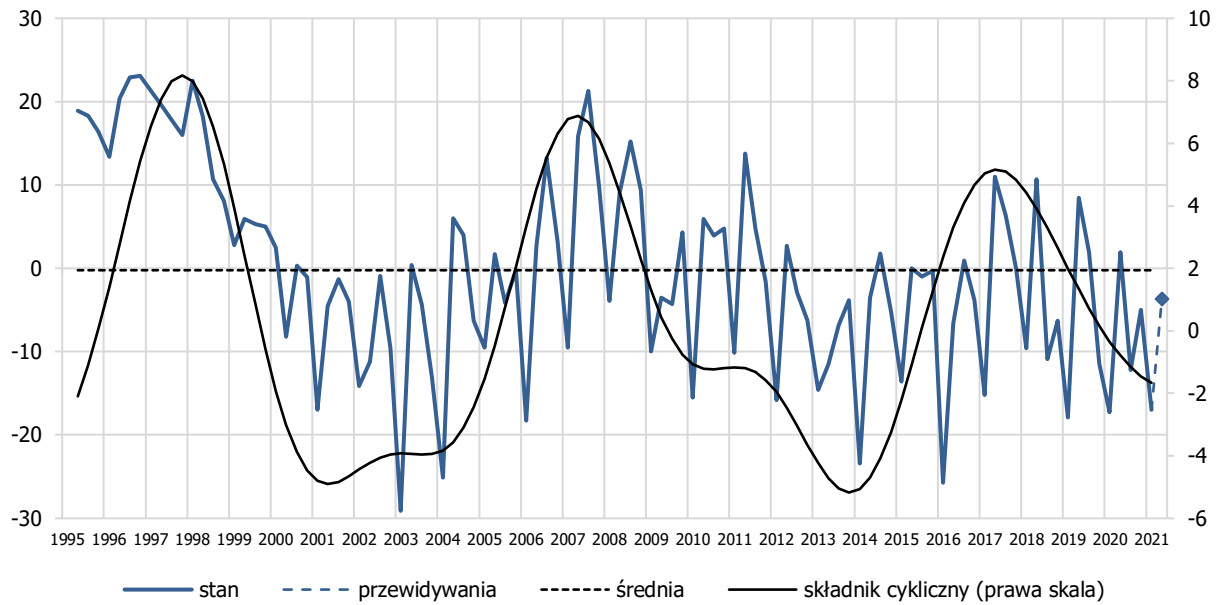

warianty odpowiedzi - odsetki	Q1 2020	Q2 2020	Q3 2020	Q4 2020	Q1 2021	przewidywania
1. poprawa	6,1	3,2	23,4	10,2	5,3	17,6
2. brak zmiany	58,7	40,9	45,6	57,2	54,0	55,1
3. pogorszenie	35,2	55,8	31,0	32,6	40,7	27,3
saldo (1.-3.)	-29,1	-52,6	-7,6	-22,4	-35,4	-9,7

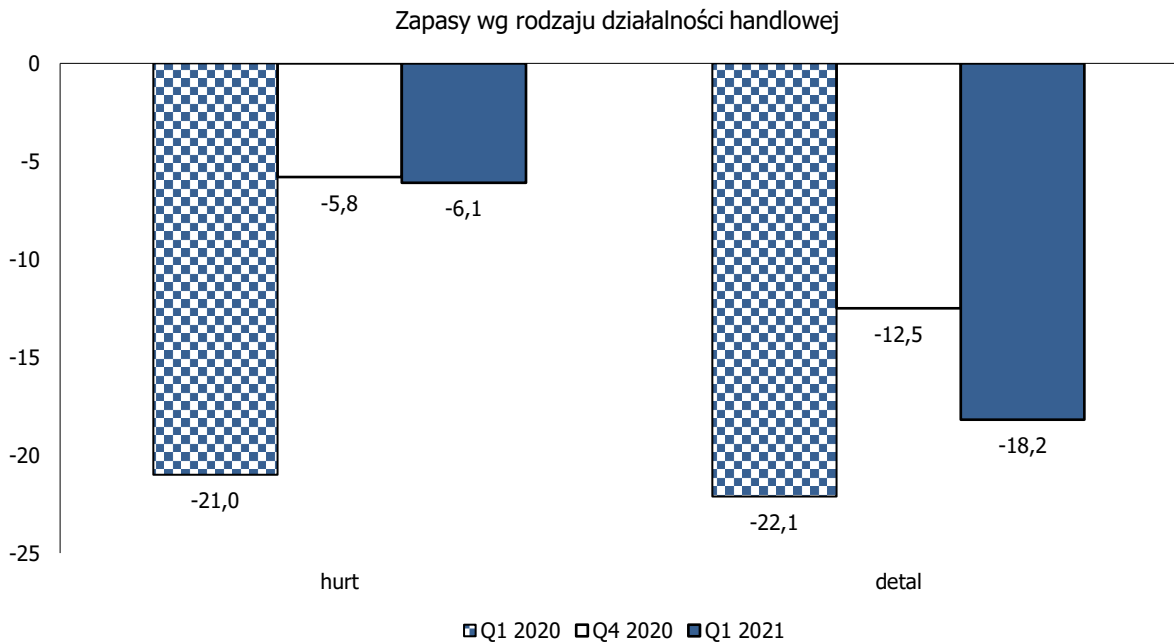

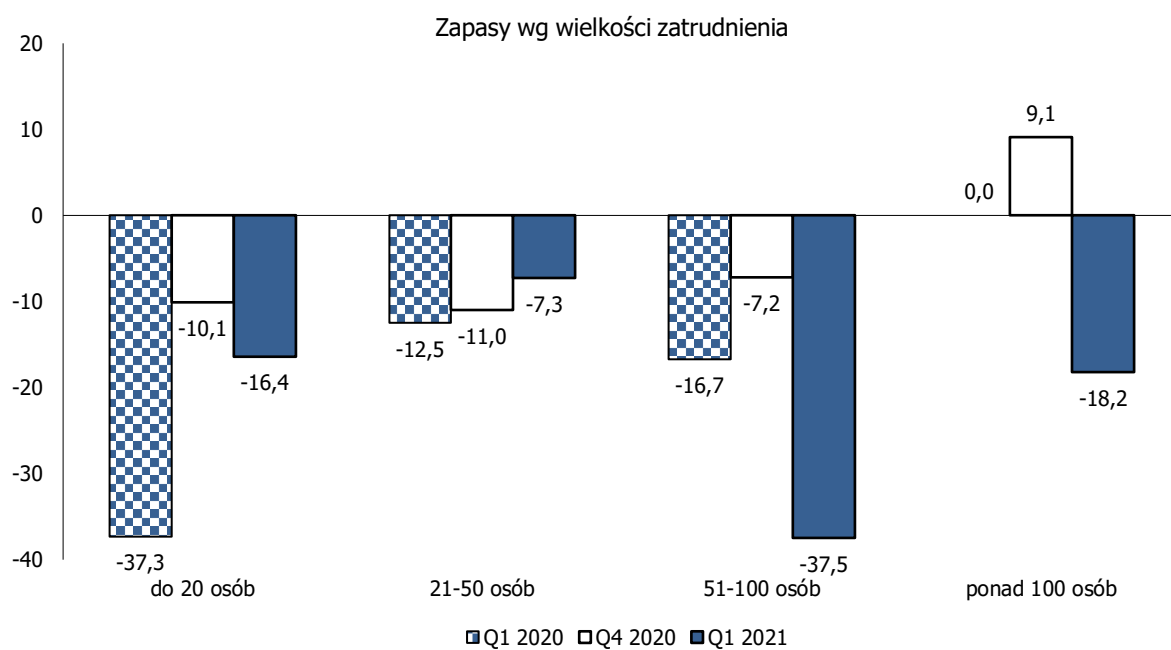
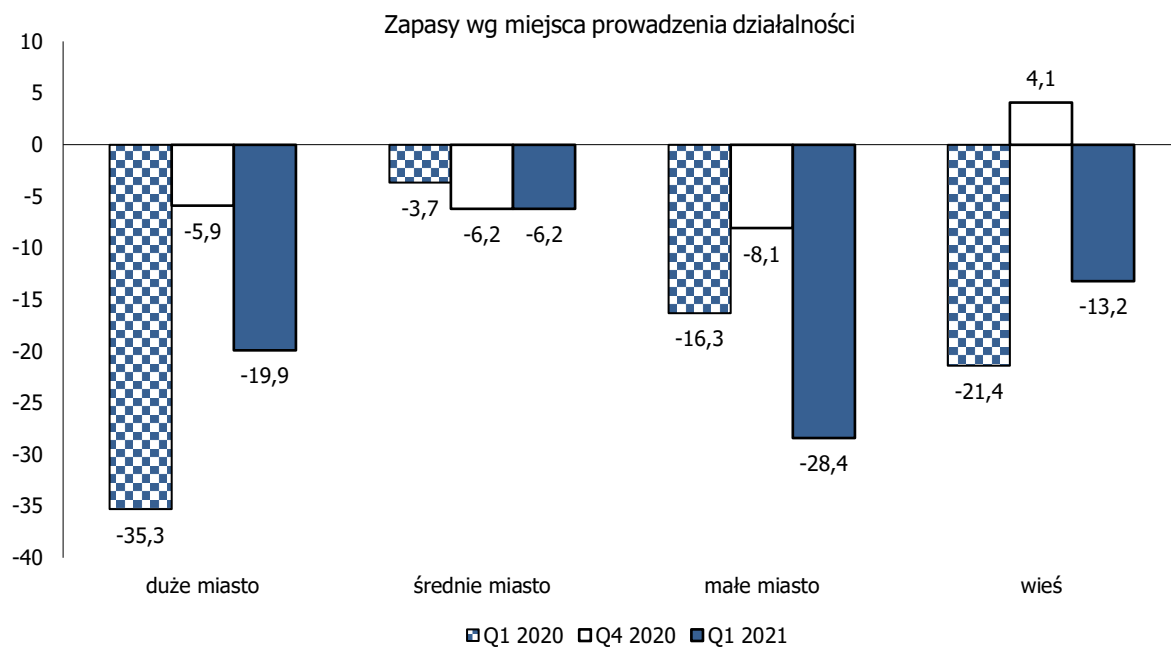

ZAPASY

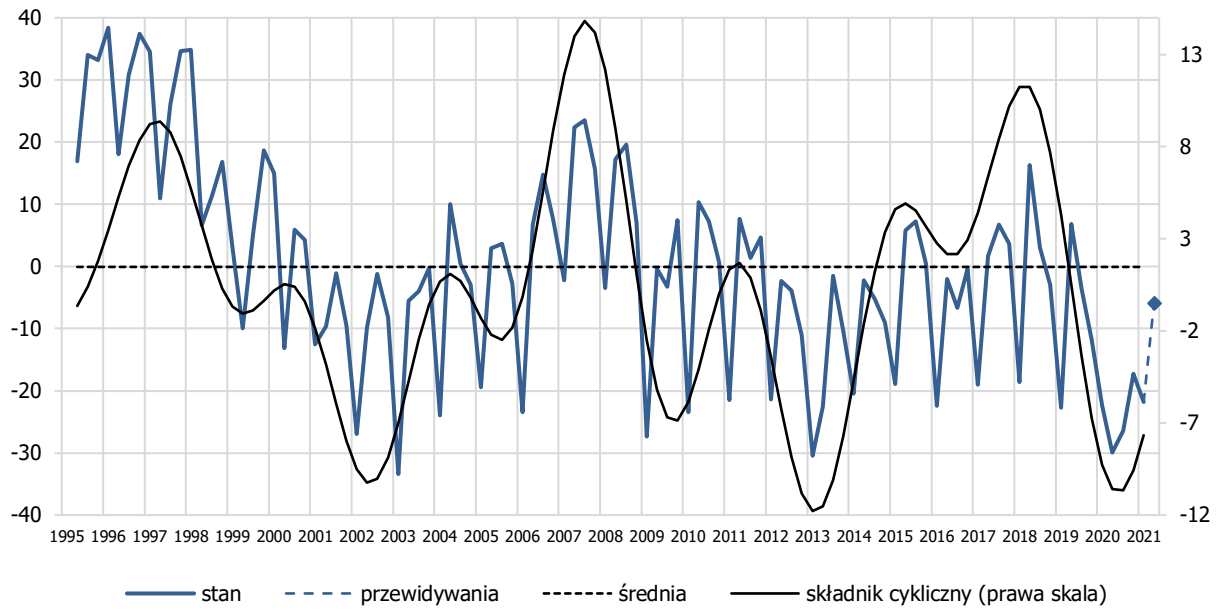

warianty odpowiedzi - odsetki	Q1 2020	Q2 2020	Q3 2020	Q4 2020	Q1 2021	przewidywania
1. wzrost	14,0	17,7	14,5	17,7	12,0	16,9
2. brak zmiany	54,7	66,5	58,7	59,5	59,0	62,6
3. spadek	31,3	15,8	26,7	22,7	29,0	20,5
saldo (1.-3.)	-17,3	1,9	-12,2	-5,0	-17,0	-3,6

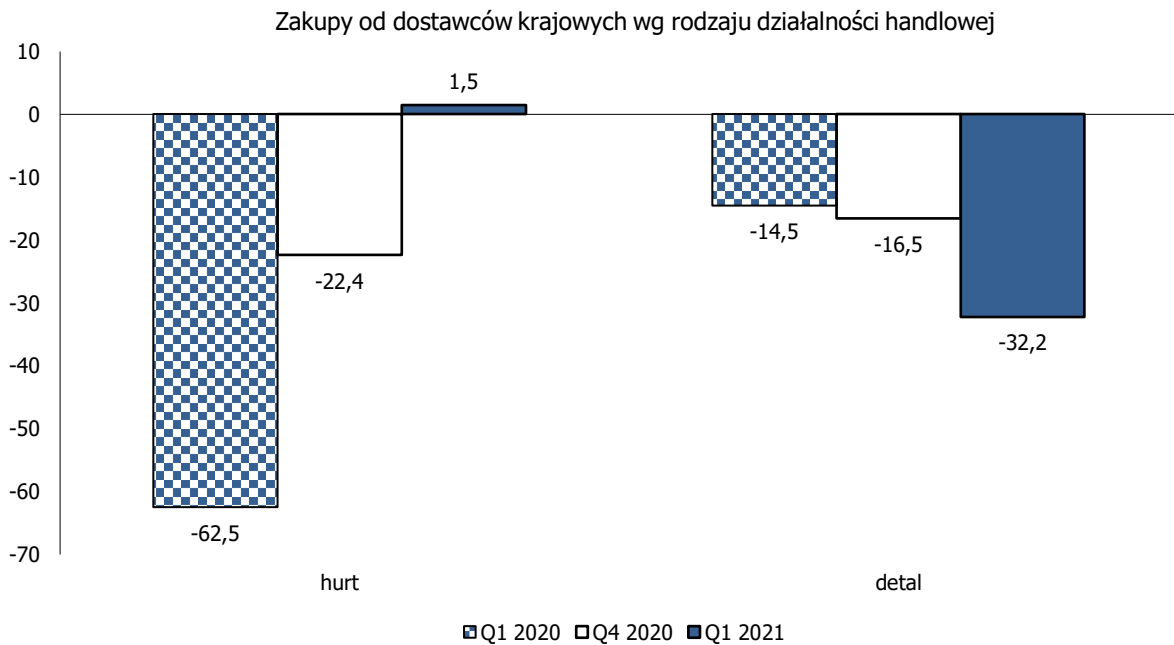

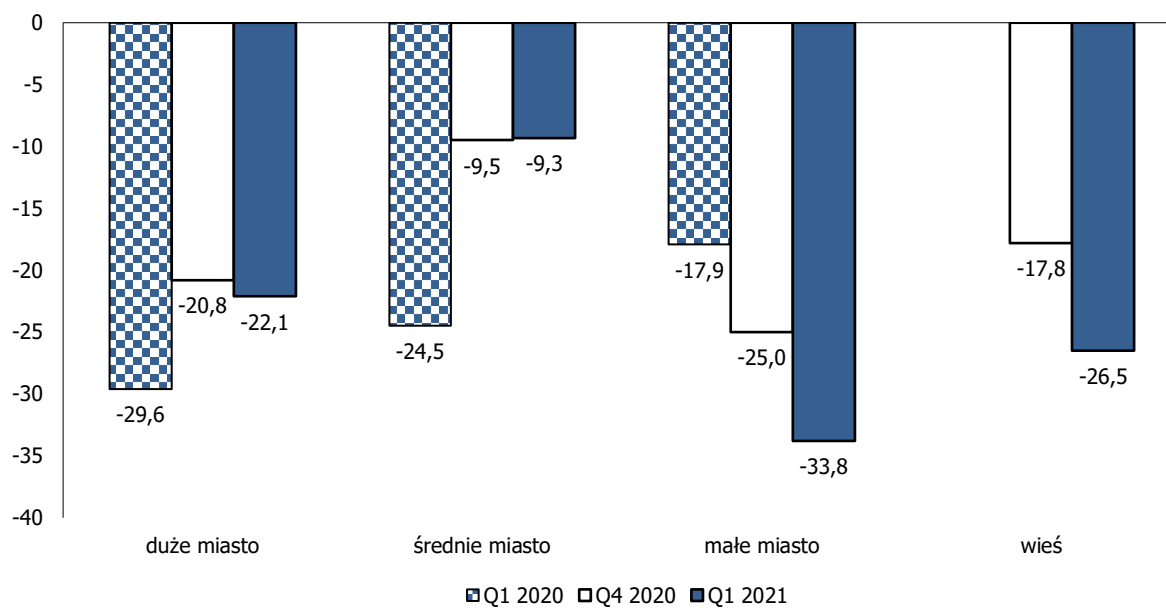
ZAKUPY OD DOSTAWCÓW KRAJOWYCH

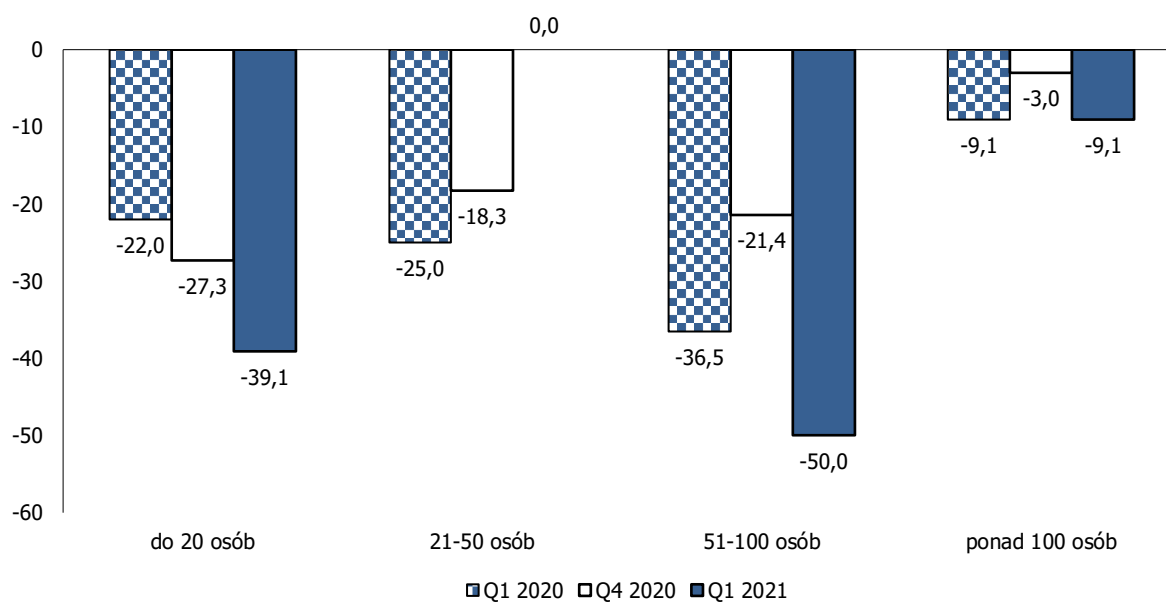
warianty odpowiedzi - odsetki	Q1 2020	Q2 2020	Q3 2020	Q4 2020	Q1 2021	przewidywania
1. wzrost	9,1	10,2	6,9	10,4	13,3	18,2
2. brak zmiany	59,4	49,7	59,8	61,9	51,6	57,8
3. spadek	31,4	40,1	33,3	27,7	35,1	24,1
saldo (1.-3.)	-22,3	-29,9	-26,4	-17,3	-21,8	-5,9

Zakupy od dostawców krajowych wg miejsca prowadzenia działalności

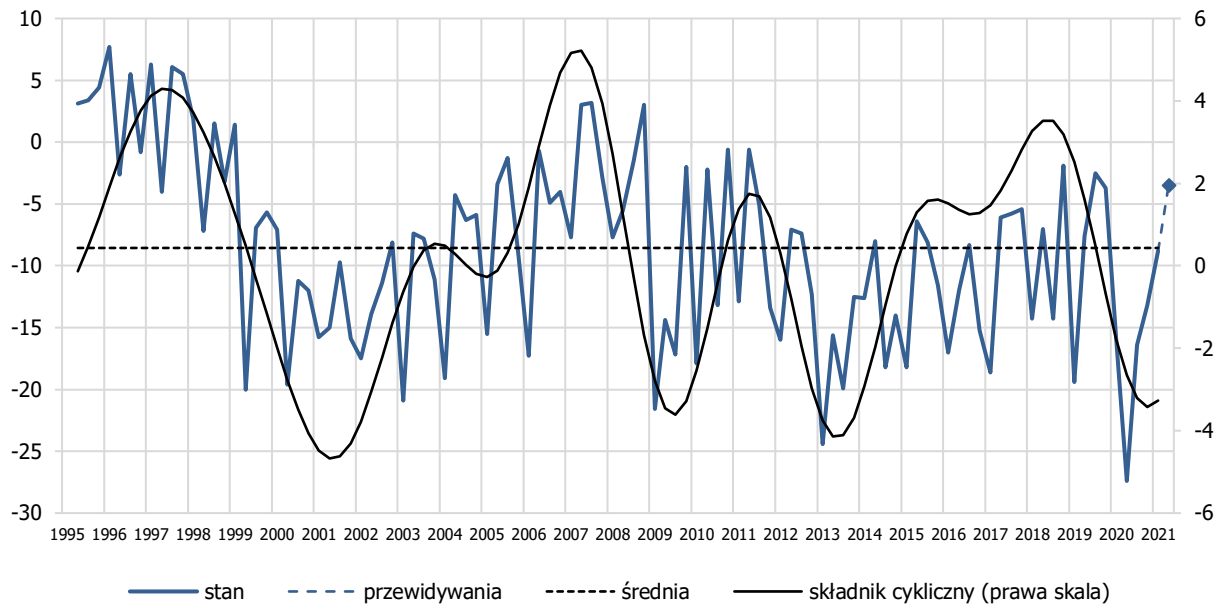

Zakupy od dostawców krajowych wg wielkości zatrudnienia

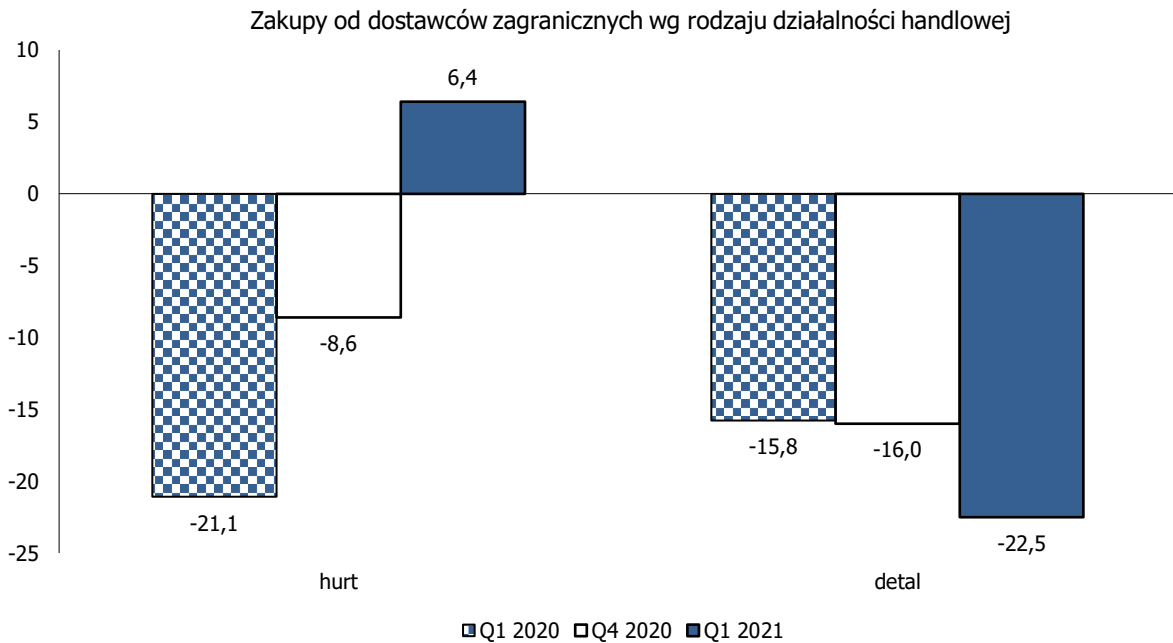

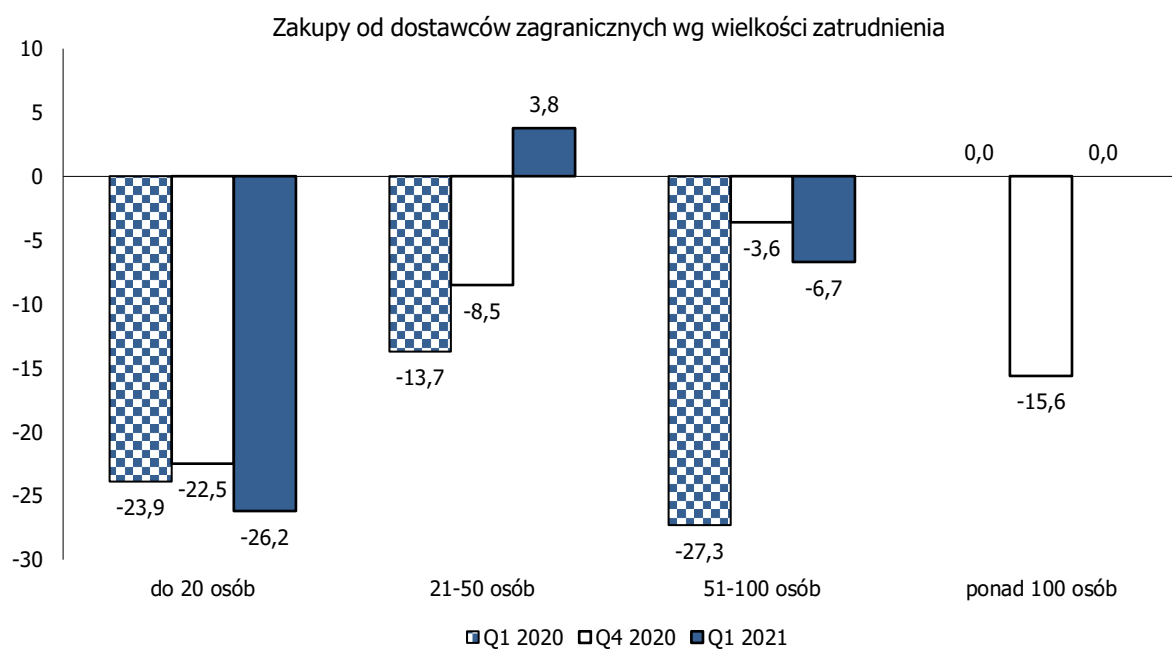
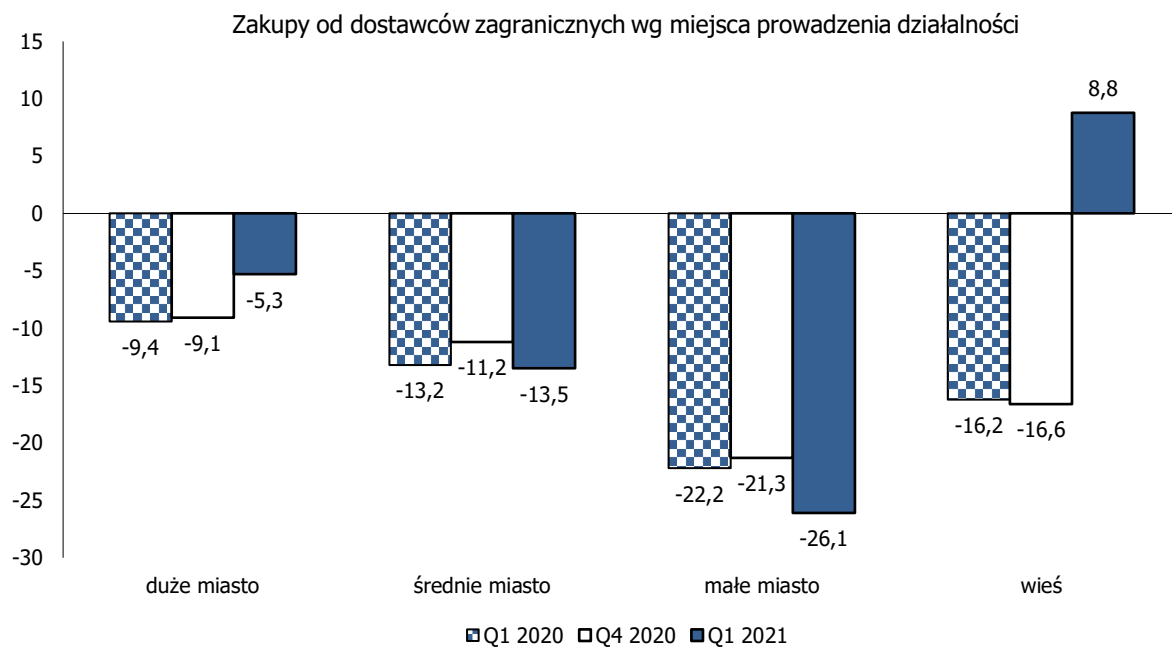

ZAKUPY OD DOSTAWCÓW ZAGRANICZNYCH

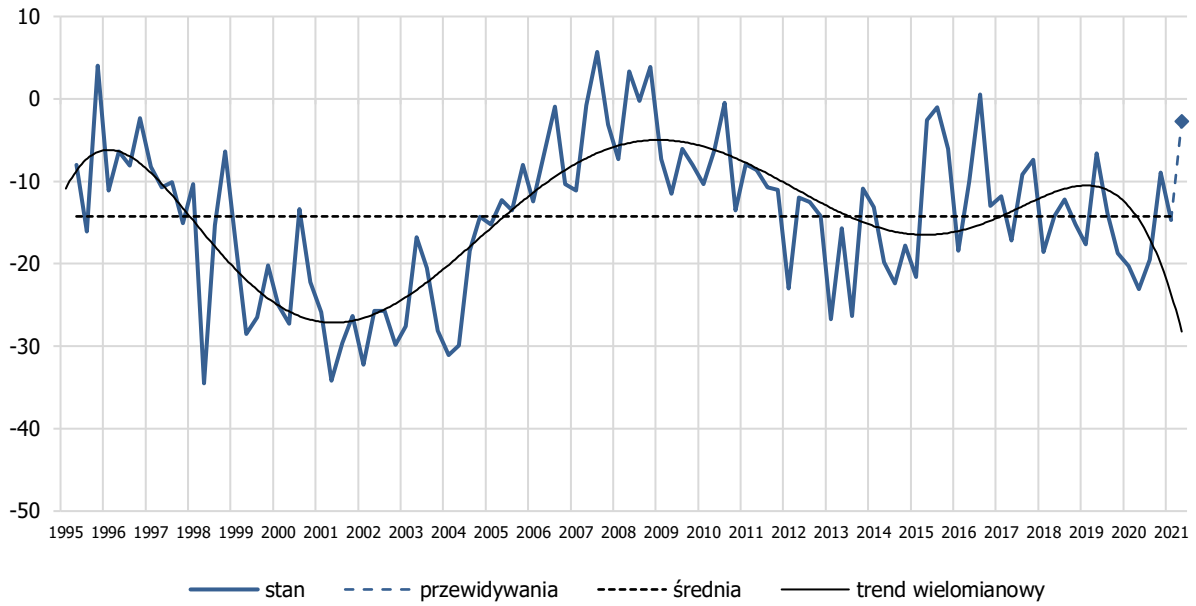

warianty odpowiedzi - odsetki	Q1 2020	Q2 2020	Q3 2020	Q4 2020	Q1 2021	przewidywania
1. wzrost	4,2	7,5	7,5	10,1	12,5	13,9
2. brak zmiany	76,0	57,5	68,6	66,5	66,2	68,7
3. spadek	19,8	34,9	23,9	23,3	21,3	17,4
saldo (1.-3.)	-15,6	-27,4	-16,4	-13,2	-8,8	-3,5

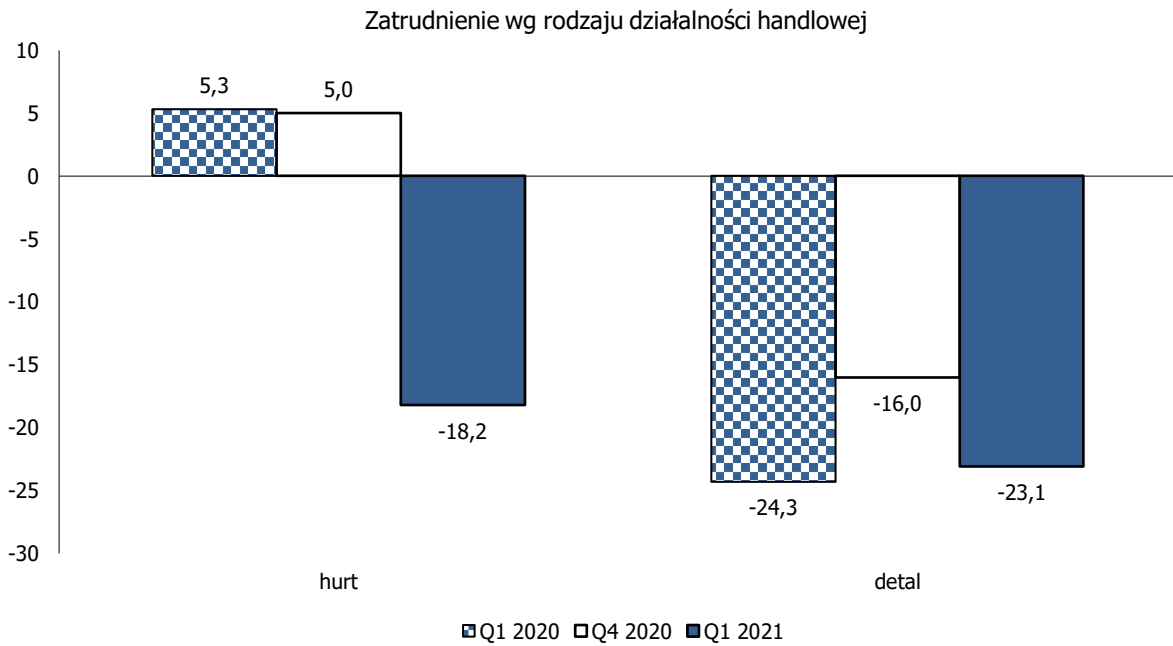

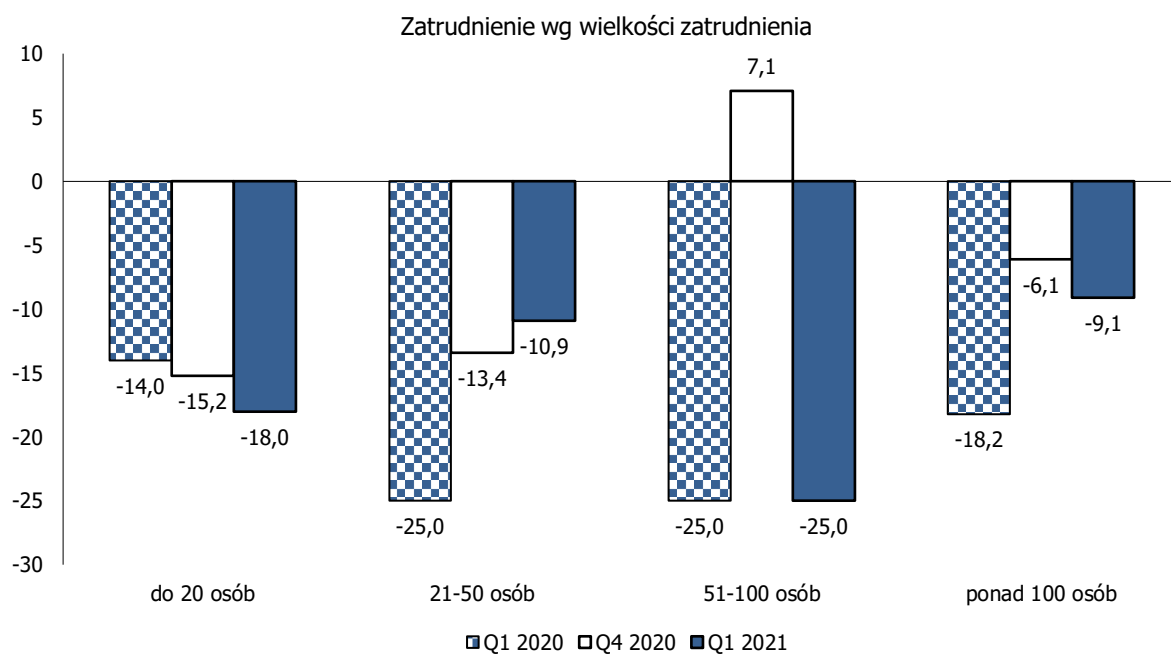
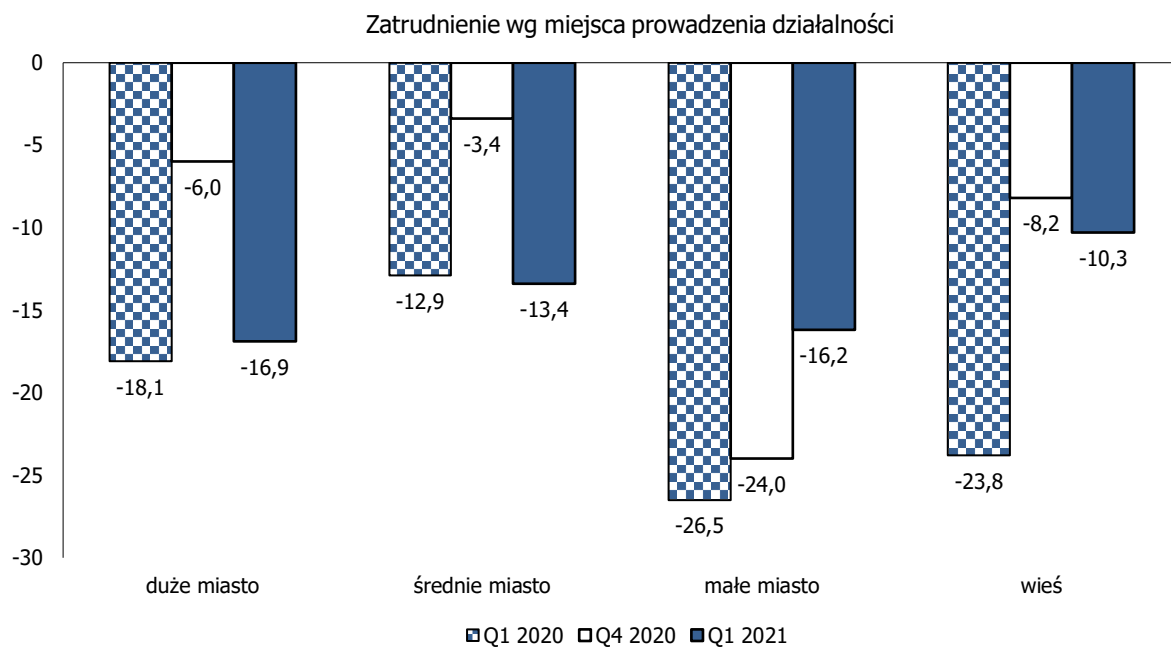

ZATRUDNIENIE

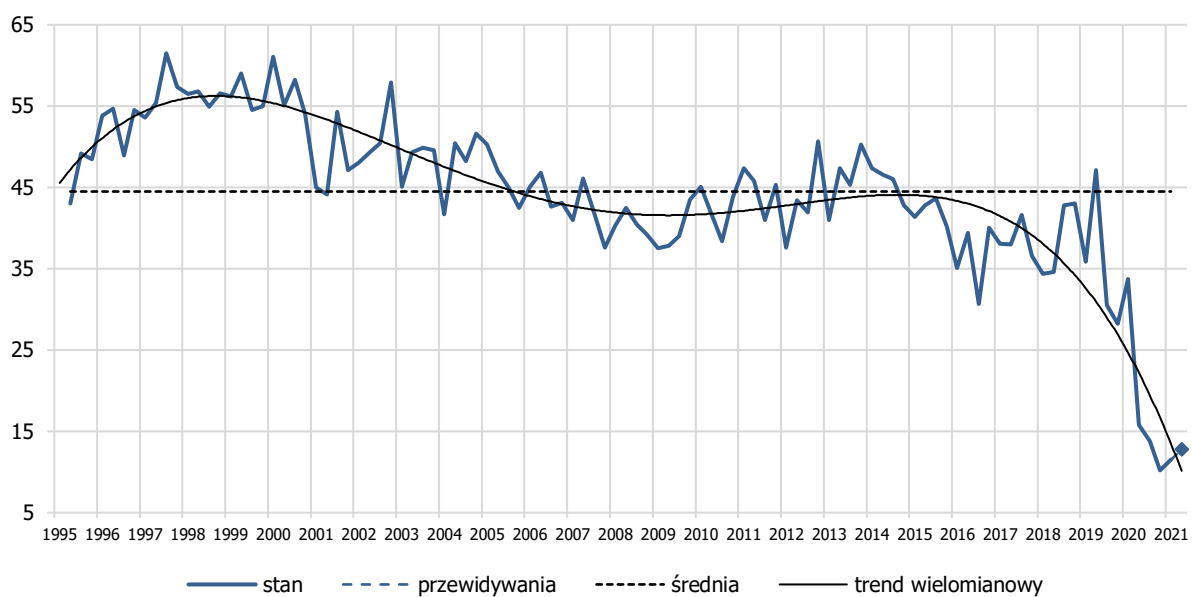

warianty odpowiedzi - odsetki	Q1 2020	Q2 2020	Q3 2020	Q4 2020	Q1 2021	przewidywania
1. wzrost	6,7	1,3	5,2	7,7	6,6	9,3
2. brak zmiany	66,3	74,4	70,1	75,7	72,1	78,7
3. spadek	27,0	24,4	24,7	16,6	21,3	12,0
saldo (1.-3.)	-20,3	-23,1	-19,5	-8,9	-14,7	-2,7

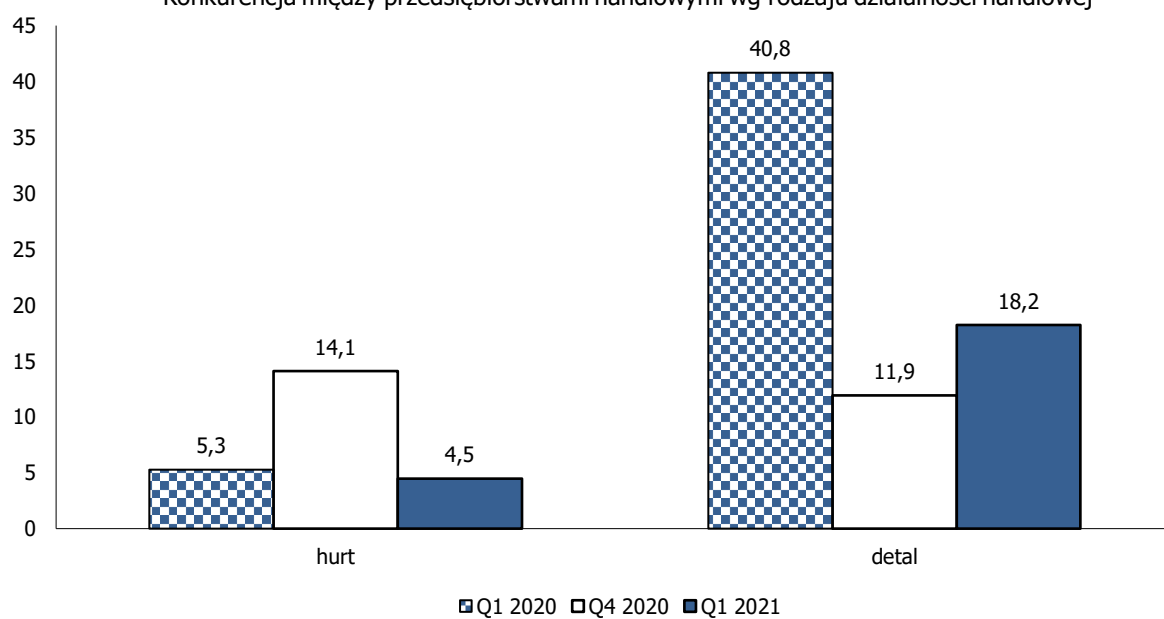

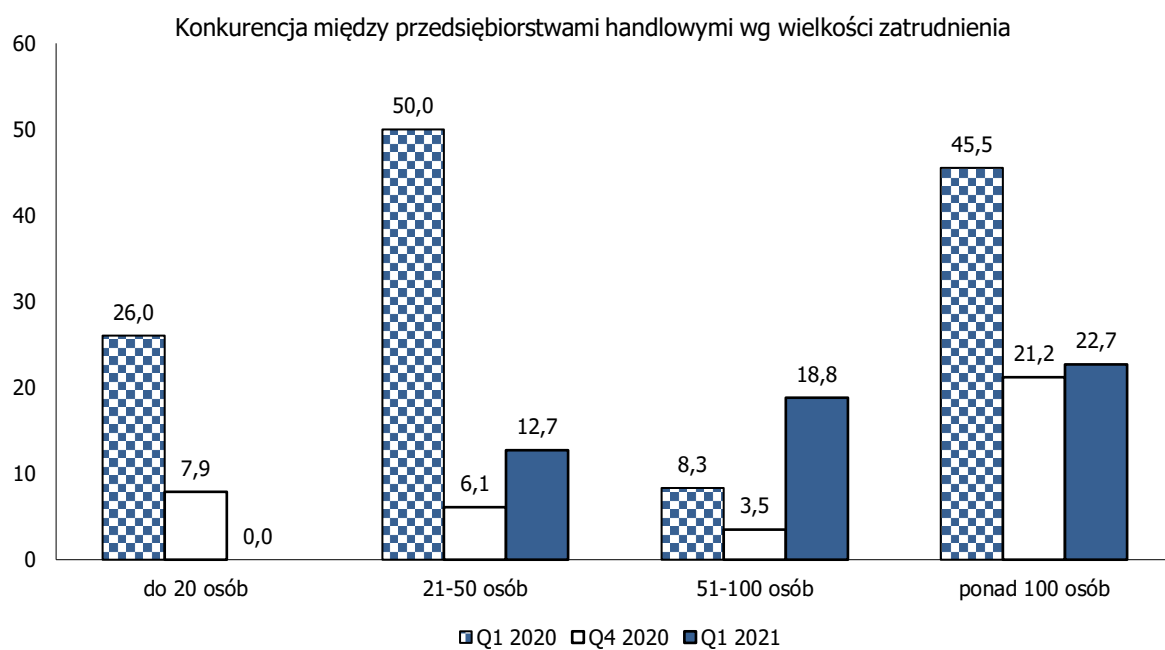
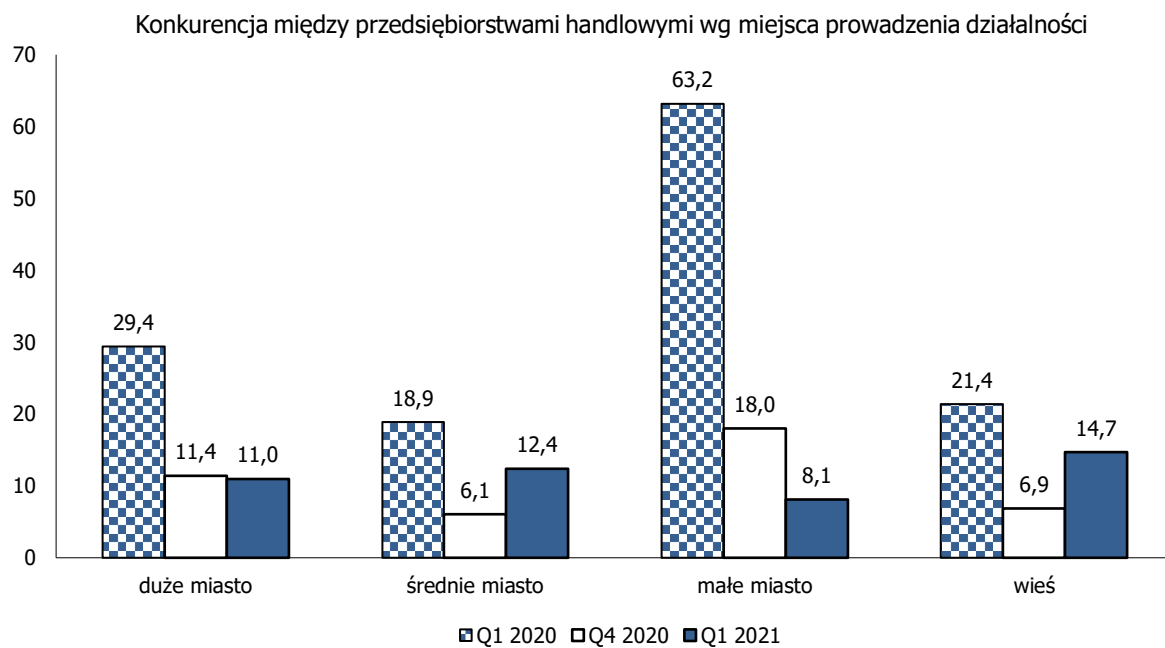
KONKURENCJA MIĘDZY PRZEDSIĘBIORSTWAMI HANDLOWYMI

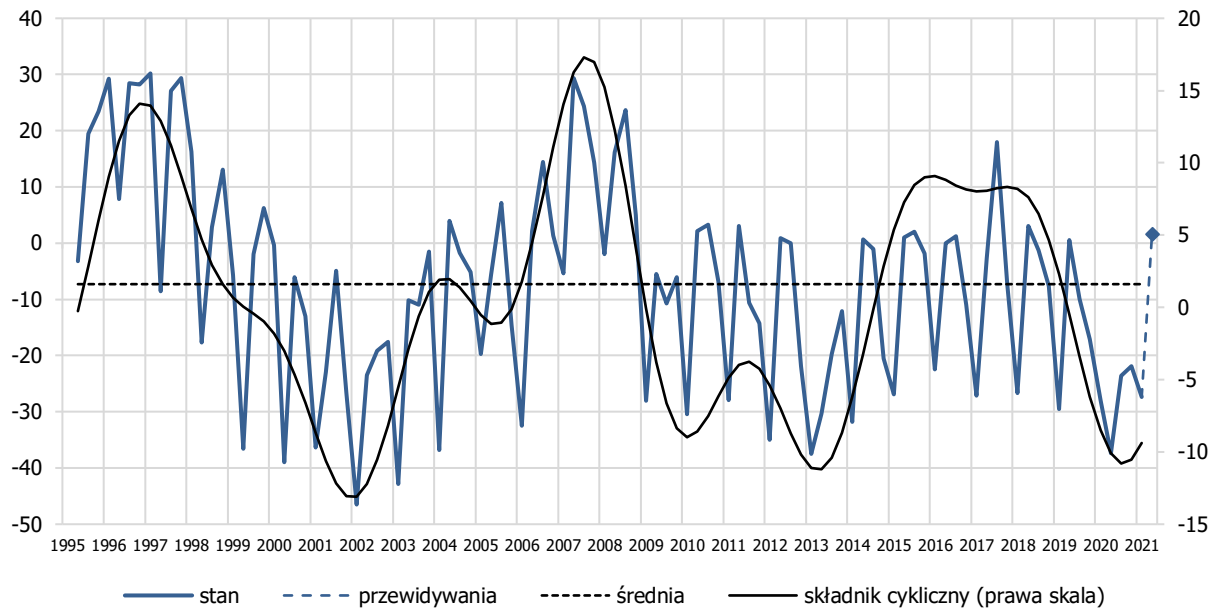
warianty odpowiedzi - odsetki	Q1 2020	Q2 2020	Q3 2020	Q4 2020	Q1 2021	przewidywania
1. wzrost	35,4	19,6	16,1	15,4	15,2	15,7
2. brak zmiany	62,9	76,6	81,6	79,4	81,1	81,3
3. spadek	1,7	3,8	2,3	5,2	3,7	2,9
saldo (1.-3.)	33,7	15,8	13,8	10,2	11,5	12,8

Konkurencja między przedsiębiorstwami handlowymi wg rodzaju działalności handlowej

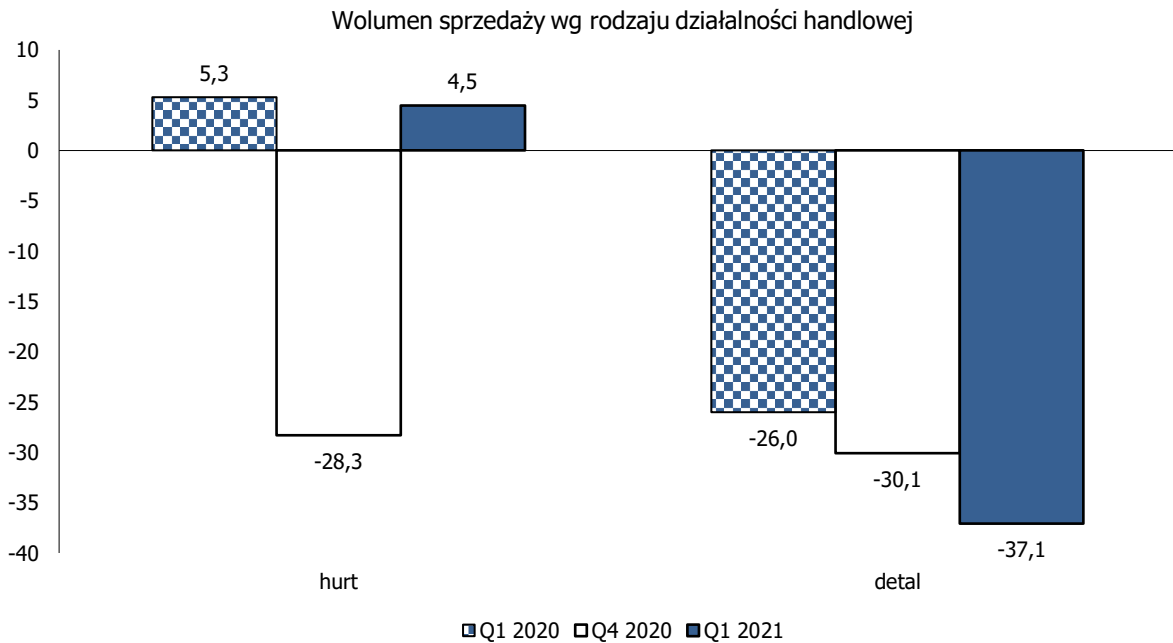

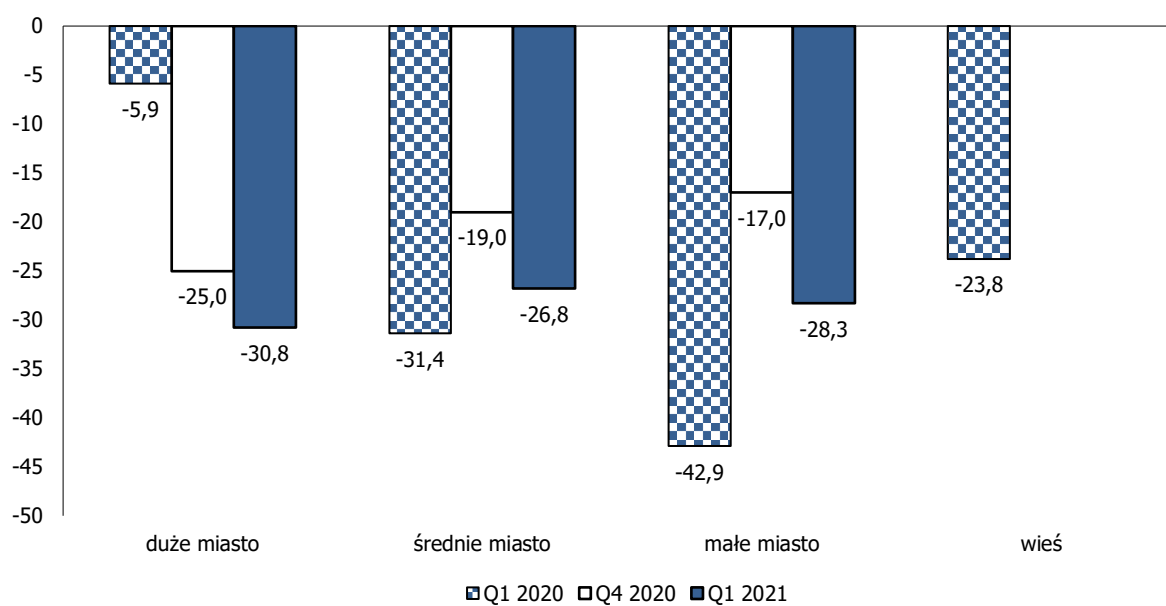
WOLUMEN SPRZEDAŻY

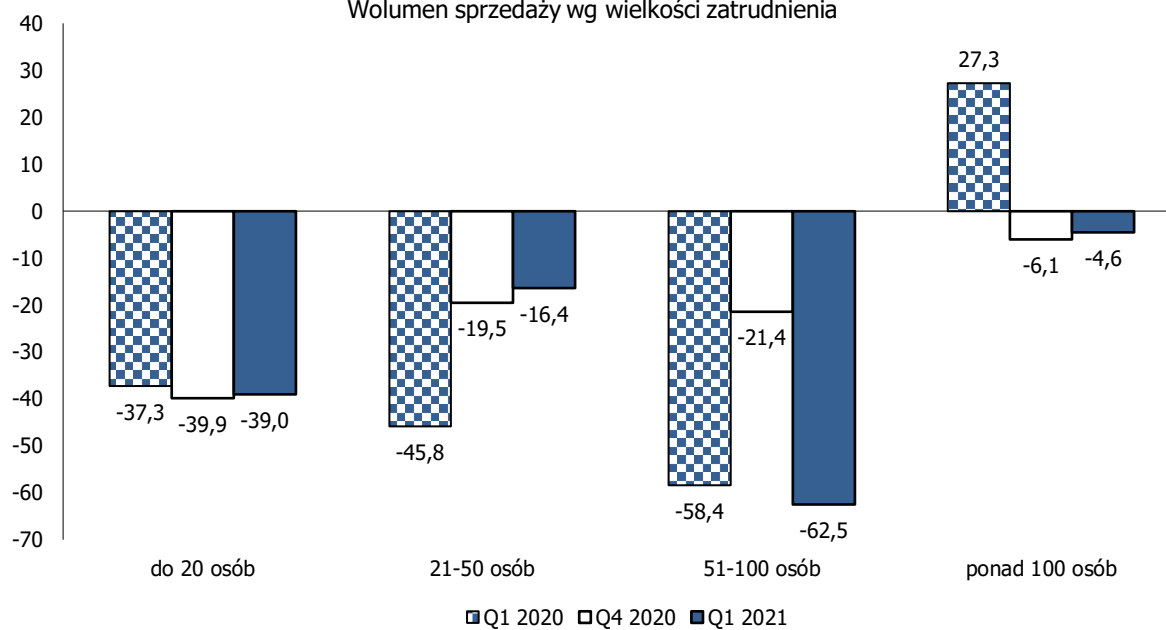
warianty odpowiedzi - odsetki	Q1 2020	Q2 2020	Q3 2020	Q4 2020	Q1 2021	przewidywania
1. wzrost	12,8	13,9	20,1	14,3	15,7	26,4
2. brak zmiany	46,4	34,8	36,2	49,5	41,2	48,8
3. spadek	40,8	51,3	43,7	36,2	43,1	24,8
saldo (1.-3.)	-28,0	-37,4	-23,6	-21,9	-27,4	1,6

Wolumen sprzedaży wg miejsca prowadzenia działalności

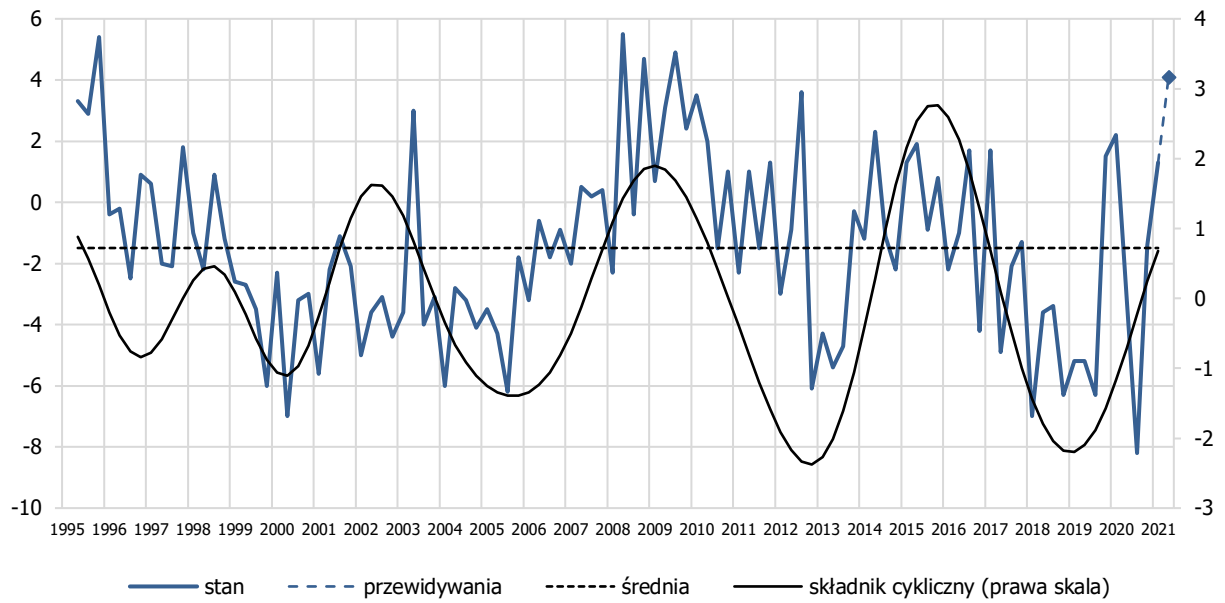

Wolumen sprzedaży wg wielkości zatrudnienia

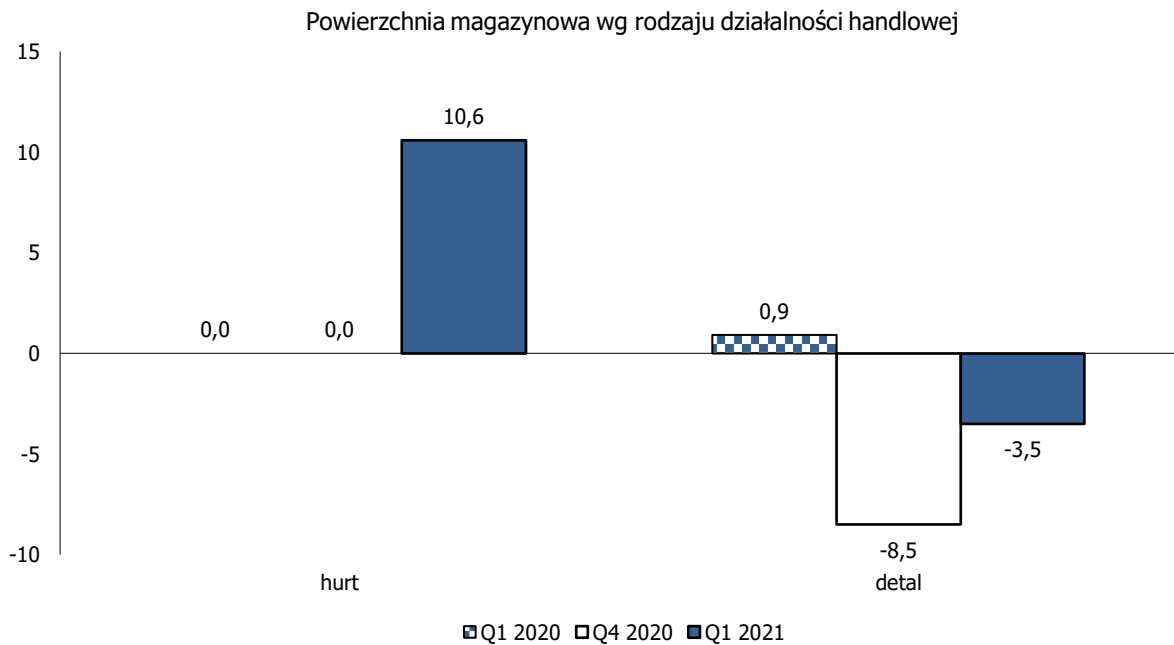

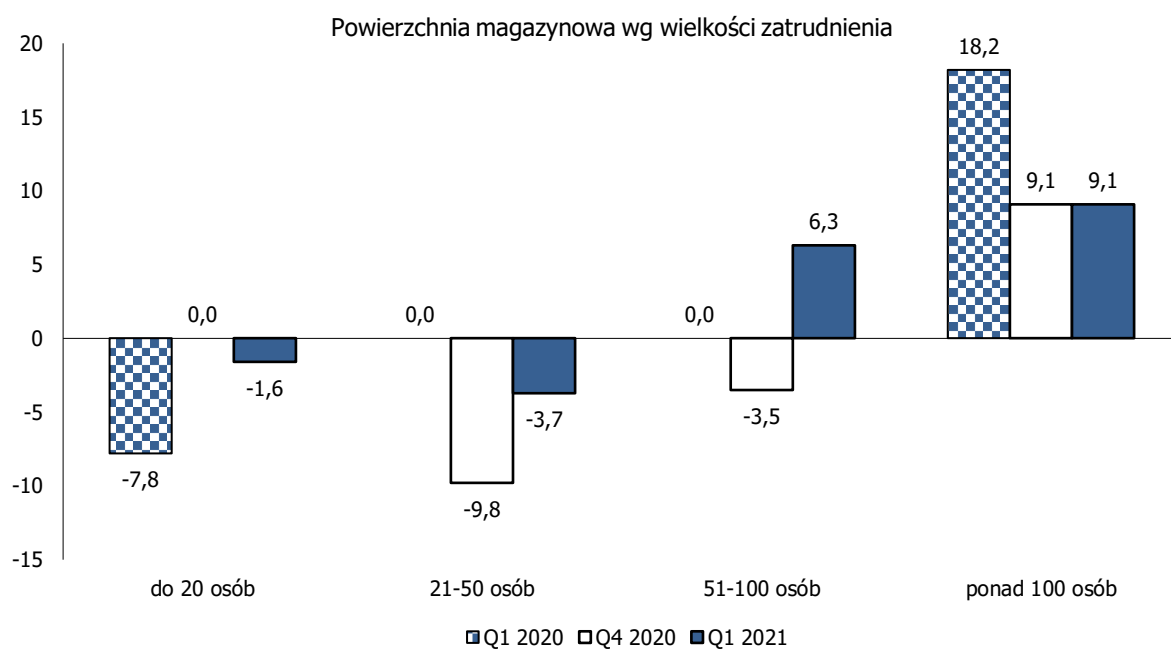
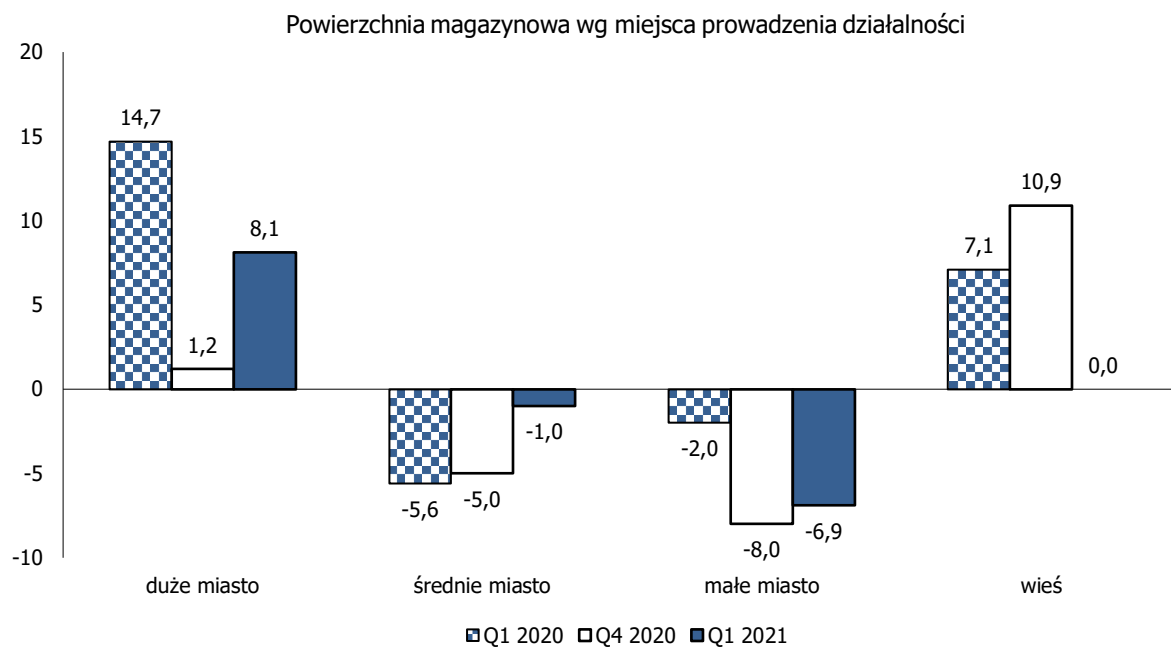

POWIERZCHNIA MAGAZYNOWA

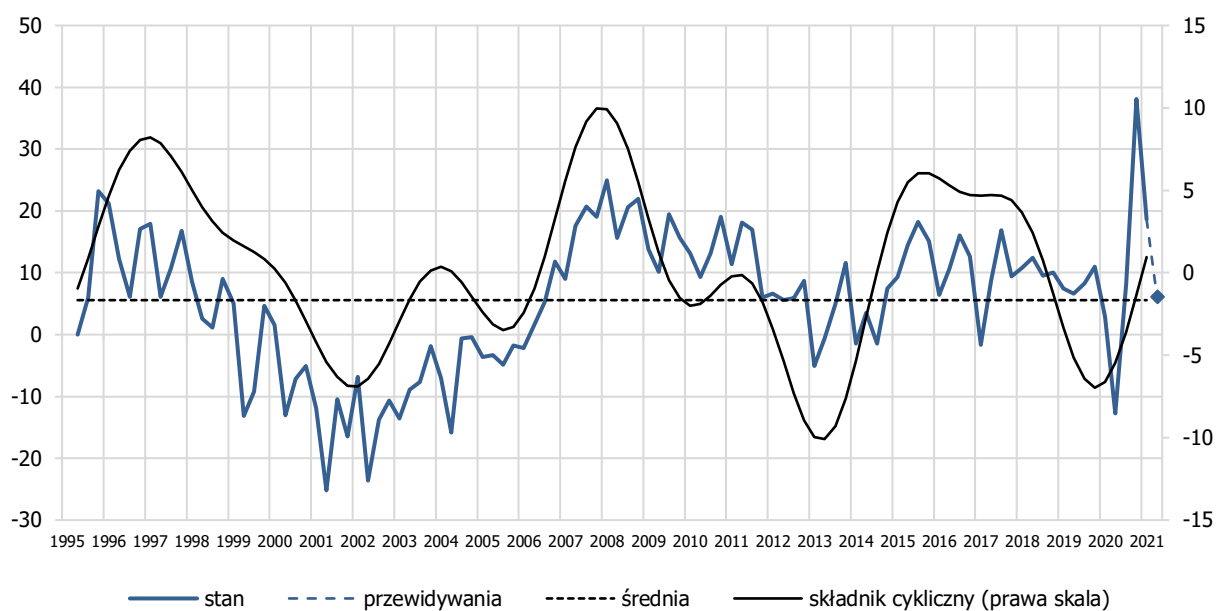

warianty odpowiedzi - odsetki	Q1 2020	Q2 2020	Q3 2020	Q4 2020	Q1 2021	przewidywania
1. wzrost	5,0	1,3	0,0	4,2	5,3	7,0
2. brak zmiany	92,2	94,2	91,8	90,2	90,7	90,1
3. spadek	2,8	4,5	8,2	5,6	4,0	2,9
saldo (1.-3.)	2,2	-3,2	-8,2	-1,4	1,3	4,1

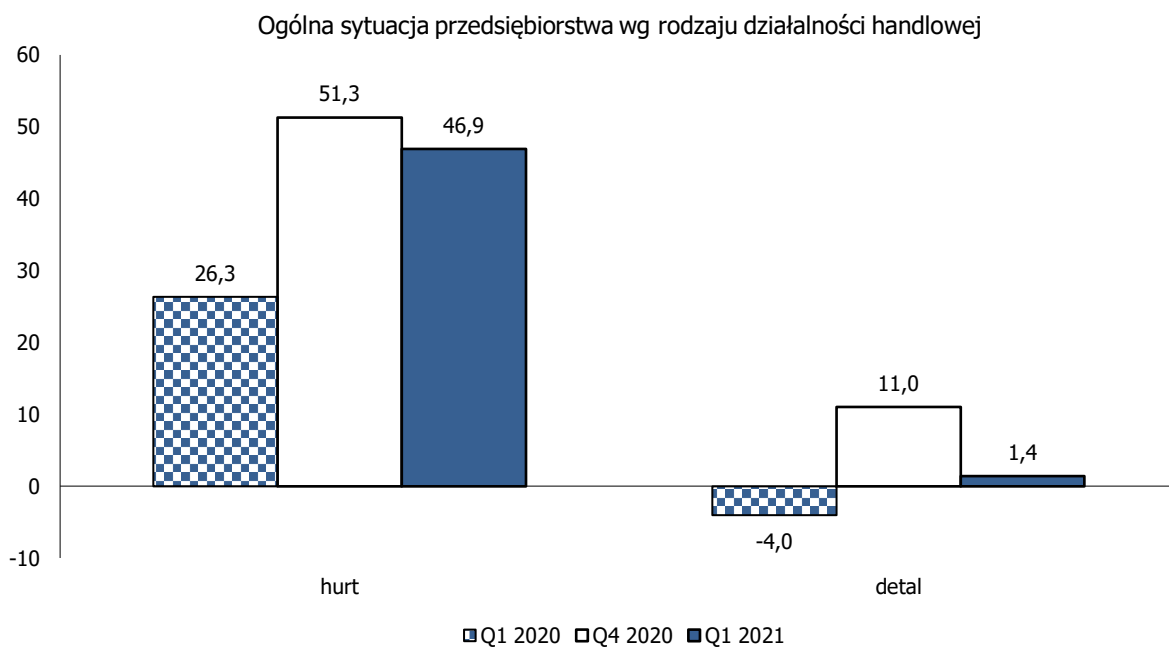

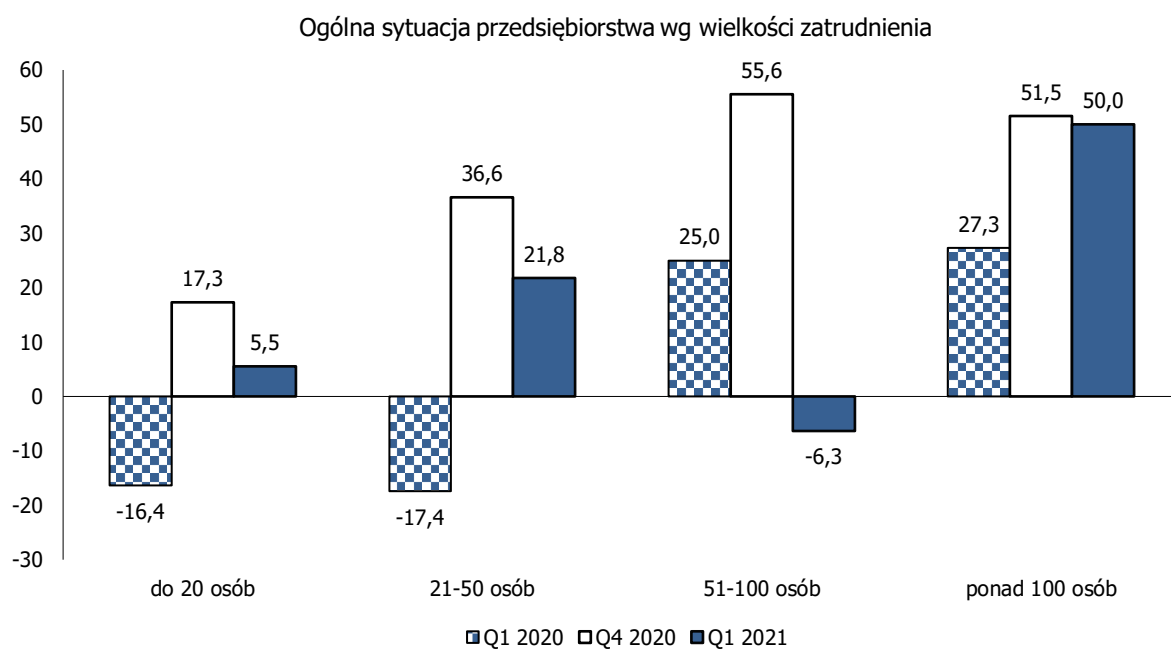
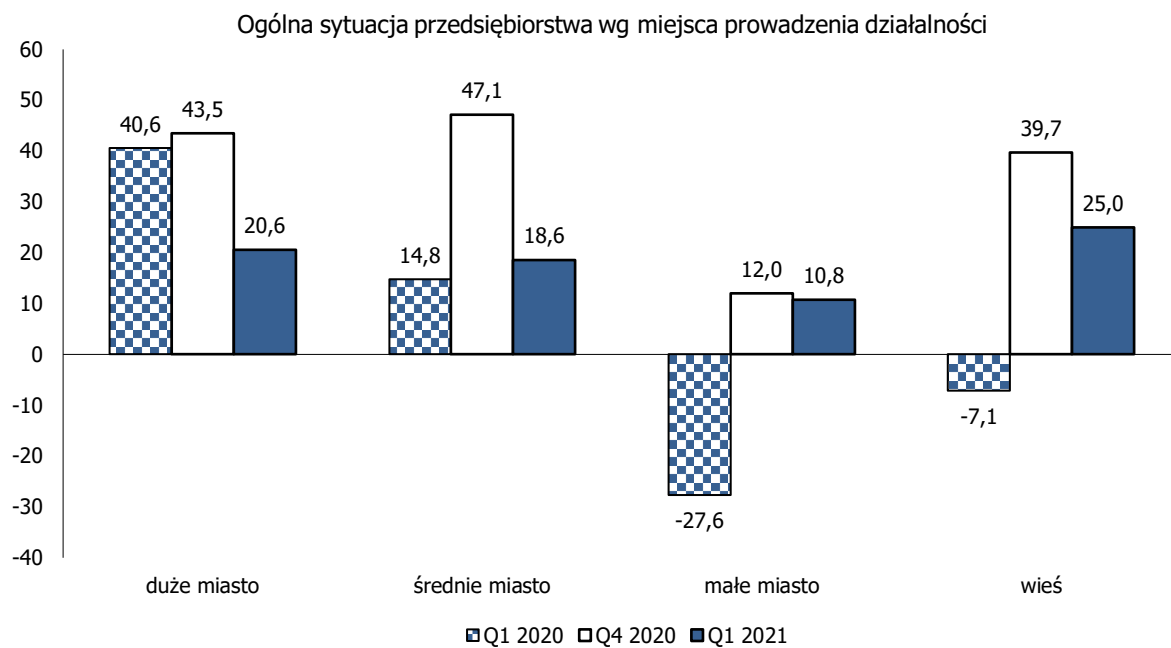

OGÓLNA SYTUACJA PRZEDSIĘBIORSTWA

warianty odpowiedzi - odsetki	Q1 2020	Q2 2020	Q3 2020	Q4 2020	Q1 2021	przewidywania
1. dobra	20,6	9,5	22,9	47,2	34,6	23,9
2. średnia	61,7	68,4	62,4	43,7	49,5	58,4
3. słaba	17,7	22,2	14,7	9,1	16,0	17,7
saldo (1.-3.)	2,9	-12,7	8,2	38,1	18,6	6,2

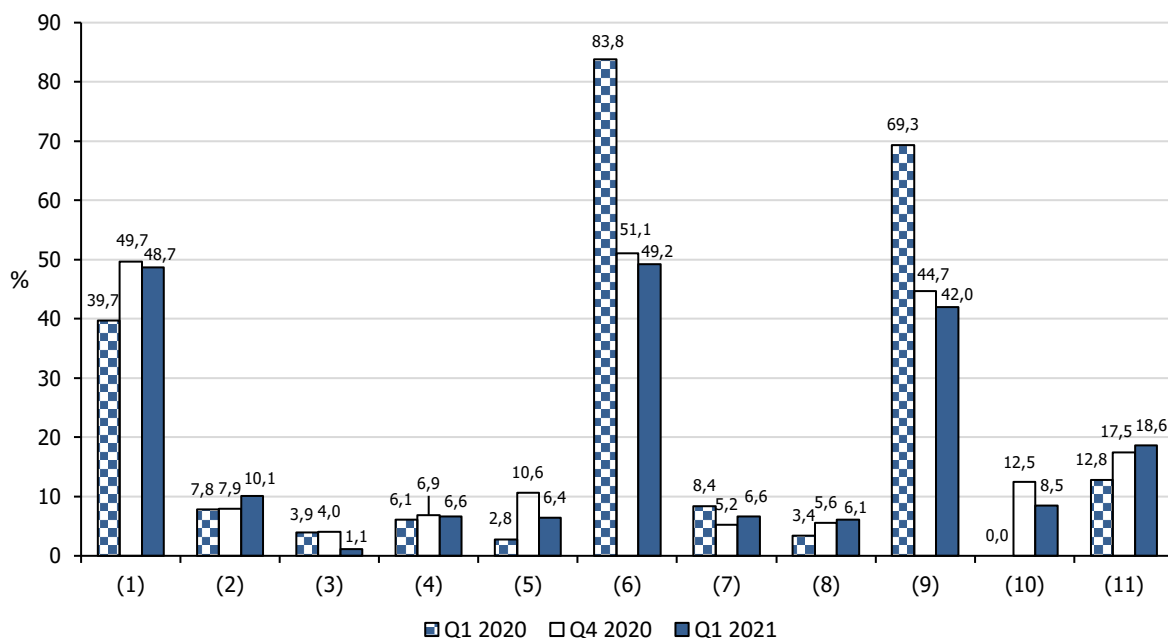

CENY TOWARÓW

	Q1 2020	Q2 2020	Q3 2020	Q4 2020	Q1 2021
1. wzrost	65,0	54,4	59,6	31,9	52,6
o więcej	32,2	32,3	21,4	14,2	28,7
o tyle samo	16,7	6,3	23,7	12,5	16,2
o mniej	16,1	15,8	14,5	5,2	7,7
2. brak zmiany	29,3	38,6	34,1	59,6	45,5
3. spadek	5,7	7,0	6,4	8,5	1,9
saldo (1.-3.)	59,3	47,4	53,2	23,4	50,7

CZYNNIKI OGRANICZAJĄCE POPRAWĘ SYTUACJI PRZEDSIĘBIORSTW HANDLOWYCH

- (1) niedostateczny popyt
- (2) niedostateczna podaż sprzedawanych towarów
- (3) jakość towarów
- (4) wysokość oprocentowania kredytów
- (5) możliwość uzyskania kredytów
- (6) koszty zatrudnienia pracowników
- (7) powierzchnia sprzedaży
- (8) wielkość magazynów
- (9) konkurencja
- (10) nie występują
- (11) inne

III. SUMMARY

Business situation in the trade sector improved in the 1st quarter of 2021. The IRG SGH trade confidence indicator (IRGTRD) quarterly increased by 13.4 pts to 4.6 pts. It is now 3.6 pts up from the respective year 2020 figure, and higher by 0.7 pts than the first-quarters' average over the last ten years (which amounts to 3.9 pts). Though the balances of traders' general and financial situation diminished, the surveyed firms assessed their general economic situation as good. They expect their trading activity to increase over the next two quarters.

IV. KONIUNKTURA W HANDLU W 2020 ROKU

W 2020 roku IRG SGH przeprowadził kolejne cztery edycje badania koniunktury w polskim handlu. W pierwszych trzech kwartałach 2020 roku do wypełnienia ankiet angażowano po ponad 300 przedsiębiorstw handlowych, osiągając współczynnik zwrotu na poziomie 29%-33%. W IV kwartale po raz pierwszy przy aktualizowaniu próby badawczej zastosowano metodę CATI (*computer assisted telephone interview*), włączając w ten sposób do grupy dodatkowo 200 przedsiębiorstw handlowych. Badania prowadzone były na próbie reprezentatywnej, a ich wyniki zostały rozpowszechnione wśród polskich środowisk opiniotwórczych oraz środkach masowego przekazu.

W 2020 roku dodatnią wartość wskaźnika koniunktury (w wysokości 0,8 pkt) zanotowano jedynie w I kwartale. W II kwartale 2020 roku koniunktura w handlu załamała się. Wartość wskaźnika koniunktury IRG SGH (IRGTRD) zmniejszyła się w ciągu kwartału o 29,6 pkt, osiągając zarazem najniższy poziom w historii prowadzonych przez IRG SGH badaniach koniunktury, tj. -28,8 pkt. Wartość wskaźnika koniunktury była również znacznie niższa od średniej dla drugiego kwartału z ostatnich dziesięciu lat (wynosi ona -1,2 pkt) oraz niższa od poziomu odnotowanego w 2019 roku (1,3 pkt w II kwartale 2019 roku). Trzeci kwartał przyniósł więcej optymizmu, choć jednak wartość wskaźnika koniunktury zwiększyła się o 24 pkt, pozostała ujemna (-4,8 pkt) i niższa od poziomu w analogicznym okresie 2019 roku (wówczas -1,5 pkt). Optymizm nie trwał długo. W czwartym kwartale po raz kolejny odnotowano pogorszenie się koniunktury w handlu. Wartość wskaźnika koniunktury IRG SGH (IRGTRD) zmniejszyła się o 4,0 pkt i osiągnęła poziom -8,8 pkt. Była niższa od średniej dla IV kwartału z ostatnich dziesięciu lat (wynosi ona -6,0 pkt) i od poziomu odnotowanego w analogicznym okresie 2019 roku (-8,0 pkt w IV kwartale 2019 roku). Obserwowane w 2020 roku wahania koniunktury w handlu odbiły się na ogólnej i finansowej sytuacji przedsiębiorstw handlowych.

Kolejny rok z rzędu obserwowaliśmy spadek zakupów od dostawców zagranicznych (ujemne wartości salda odnotowano we wszystkich kwartałach, odpowiednio: -15,6, -27,4, -16,4 i -13,2 pkt). Towarzyszył temu spadek wielkości zakupów od dostawców krajowych (również ujemne wartości salda we wszystkich kwartałach, odpowiednio: -22,3, -29,9, -26,4 i -17,3 pkt).

Przez cały 2020 rok wartości salda odpowiedzi na pytanie o wielkość zatrudnienia były ujemne; w kolejnych kwartałach wyniosły: -20,3, -23,1, -19,5 i -8,9 pkt. Presja na redukcję zatrudnienia była widoczna już w poprzednich latach. W roku 2020 tendencja cięcia etatów w handlu nasiliła się.

W 2020 roku wyraźnie obniżyła się wartość salda odpowiedzi na pytanie dotyczące konkurencji dla badanych przedsiębiorstw handlowych. Jedynie w I kwartale utrzymała się ona na poziomie z 2019 roku (33,7 pkt w I kwartale 2020 roku vs 35,4 pkt – średnia dla 2019 roku). Od II do IV kwartału salda odpowiedzi na to pytanie wyniosły odpowiednio: 15,5, 13,8 i 10,2 pkt. Były to najniższe salda odnotowane od 1993 roku, czyli od początku prowadzenia badań koniunktury w handlu. Przyczyn spadku stopnia konkurencji należy upatrywać przede wszystkim we wprowadzonych wobec przedsiębiorstw handlowych restrykcji w celu przeciwdziałania rozwojowi pandemii COVID-19.

Od początku prowadzenia badań koniunktury w handlu przedsiębiorstwa niezmiennie wymieniają trzy czynniki utrudniające rozwój działalności: wysokie koszty zatrudnienia pracowników, niedostateczny popyt i silną konkurencję. Nie inaczej było w 2020 r. Odsetki ankietowanych, którzy wskazywali w kolejnych kwartałach te trzy główne bariery, wyniosły odpowiednio:

- 83,8%, 73,4%, 72,5% i 51,1%;
- 39,7%, 46,2%, 50,0% i 49,7%;
- 69,3%, 52,5%, 61,8% i 44,7%.